ኤርትርየ ሕዳስ

17ይት ሰነት ዕልብ 34 | ኣርቡዕ 14 ኦጎስት 2024 | ዋጋ 2.00 ነቅፈ

ርኢስ ኢሰያስ መህረጃን ኤረትርየ ፈትሐ

ርኢስ ኢሳይያስ ኣፍወርቂ፡ ማህረጃን ኤረትርየ 2024 ወዝክረት 50 ሰነት ማህረጃን ቦለኘ፡ ሰንበት ንኢሽ ዮም 10 ኦገስት ዲብ ኣስመረ ሐረት ኤክስፖ ፈትሐ።

እተ እብ ትልህየ ዓዳት ቆምያት ኤረትርየ ለትተሌት ዓደት መክሰቲ፡ ውዘራእ ለብእቶም ውቁላም ሰብ-ሰልጠት ሕኩመት ወጀብህት፡ ዲብ ኤረትርየ ለመርከዞም ዲፕሎማስዩን ወዐዙመት ለገብኣት እግሎም ሓድራም ዐለው።

ርእሲስ ኢሳይያስ፡ ጽበጥ ቂሾት ኣቃሊም ዲብ ገንሐ እቱ ወክድ ዐማር ሐርስ ወበዲል ጣቀት፡ ኣርዛቅ ስያሐት፡ ወርዝቅ በሐር ቀየሕ ኤረትርየ፡ ሓድረት ተእሪክ፡ ዲብ መደት ግድለ ስላሕ ለዐለ ኣካናት ተእሪክ፡ ወብዕድ ለወክል ዕፈ ገንሐ።

እምበል እሊ ርኢስ ኢሳይያስ ዕፈ ኣክትበት ወፍሪት ፈን ፡ ዕፈ ፍርያት መኣሰሰት ዘርእ ወንዋይ፡ ናይ ረሰም ወለበብስ ዕፈ፡ ከልፍየት ተኣሪክ ማህራጅን ኤረትርየ እብ ዓመት፡ ወዶር ተጀሞዕ ኤረትርየ ሕሱራም ወኣሰሩ ለመጽአ ማህረጃናት፡ ዲብ ግድለ ሕርየት ለሸርሕ፡ እብ መናሰበት 50 ሰነት ዝክረት ማህረጃን ቦለኛ፡ እብ ጃልያት ኤረትርየ ለትዳለ ጽበጥ በጽሐ።

ኣቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ፡ ዲብ መህረጃን ኤረትርየ 2024

ዲብ መህረጃን ኤረትርየ 2024 እብ ደርጀት ኣቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ ቃርብ ለህለ ጽበጥ፡ እግል ኣርዛቅ በሐርን ክምሰልሁመ እግለ ህለ ናይ ሰነያት ፈርያት መቅደረት ለወዴሕ ክምቱ ትሸረሐ።

ለመዕረድ፡ ለትፈናተ ፈርያት በሐር፡ ተክጢጥ እድንያይ መከረዩ - በክት እግለ ቅየምነ ወሜራሰነ ዲብ ኣግማም እግል ዐደዮት ለእንወድዩ ጸገም ክምሰልቱ ወደሐ።

ደሚር መትጃግረት ኣቃሊም ምን ጸቢጥ ወኬን ለተሐልፍ ደረጀት ክምሰልቱ እንዴ ኣሸረ፡ ሸከረቱ - ምስል ገቢል ለልትመሳኔ ጸበጥ እንዴ ኣዳሌከ ቀደሞት ወእግለ ተሐረ ሸዓር ለገይስ ክምሰልቱ ሸርሐ።

እግል ኣቃሊም ግብለት ወምግብ ሃይበት ረኣይ እብ ጀሀቶም፡ እግል ገማል መህረጃን፡ ኣቃሊም ምን ረዩም ወቅት እንዴ ኣስተብደ መዳሊተን ዲብ ሰርግለ ክምሰል ጸንሐየ ሐቀለ ሐበረው፡ መህረጃን ኤረትርየ - 2024 ምስል ዝክረት 50 ሰነት መህረጃን ቦሎኘ፡ ልዘከር ክምሰል ህለ እብሊ ህዬ ፍንቲት ክምሰል ቡ ኣፍህመው።

ህቶም እንዴ ኣትለው፡ ሰብ ሐውልየት ናይለ መሻርከት ናይለ ልትቀደም ለህለ ዕፈ እግል ልግበኣ፡ ተፋሲል ዕፈ ለገብእ እተ ኣካን ወወቅት እብ ትሱሱይ እግል ትትሐበር ትፋነው።

መዕረድ ኣቃሊም፡ ትልህያታት ነባሪ ወመሲቀት፡ ሙሲቀት ዓዳት፡ ተክዊን ኣብያት ወመናበረት ገቢል ክምሰልሁመ በህል ነባሪ ወብዕድ ከምክም።

ሸምል።

መስኡል ልጅነት መዕረድ ኣቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ እስታዝ ሰዒድ ሳልሕ እግል ኤሪነ እተ ህበየ ሐብሬ፡ ድሉይ ለህለ ጽበጥ እግለ "ሰለስ ሒን ዲብ ክልኤ ሳዐት" ለትብል ስቅራት ስያሐት ለወክል ክምሰልቱ እንዴ ኣሸረ፡ ዲብ ሰለስ ሒን ለፈሬ ፈርያት፡ ለበቅል ዕጨይ፡ ክምሰልሁመ ፍገሪት ፈርያት መኣሰሳት ወታሪካይ ኣካናት ክምሰል ሸምል ኣብረሀ።

ሰብ ሐውልየት እብ ተረቶም፡ እግለ እብ መኣሰሳት ለዳለ ፈርያት ልግበእ ወኤታን መከረዩ ጥያራት ባጽዕ ለቦምቱ መትዐጃብ ሸርሐው።

ለእግል ፈርያት ወወራታት ጥያራት ባጽዕ፡ እንዴ ተዐሸገ ዲብ ዐዳገ እግል ልትከሬ ኣለኣስተብደ እንታጅ ተመር፡ ክምሰልሁመ ምን ሀረሞ በሐር ለልሸቄ በረኪነ ወሳቡን መኣሰሳቶም ምስል ሸዐብ እግል ለኣትኣምሩ ለመጽአው ሸባብ ህዬ፡ ናይ ዮም ዓመት ወጠኒያይ መህረጃን ምስል ዝክረት 50 ሰነት መህረጃን ቦሎኘ እንዴ ትመሳነ ቀረቡ፡ ደርስ ፋዬሕ ለልትረከብ ምኑ ኣዋይን ክምቱ ክም ጸንሐዮም ሐበረው።

እምበል እሊ፡ እግል ኣቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ ወዲቡ ለህለየ ቆምያት ለወክል ዕፈ ዓዳት፡ ኣግቡይ ነዲቅ ኣብያት ወብዕድ ጽበጥ፡ ብዝሓም መዛይረት በጽሑዉ ህለው።

ዲብ ሰንበት ንኢሽ ዮም 10 ኦገስት ረስሚ እብ ርኢስ ኢሰያስ ኣፈወርቂ ለትከሰተ መህረጃን ኤረትርየ 2024 - ዝክረት 50 ሰነት መትኣምባት መህረጃን ቦሎኘ ኣስክ ዮም 18 ኦገስት እብለትፈናተ መኣሰሳቶም ምስል ሸዐብ እግል መዳሊት እግል ለኣተላሌ ቱ።

ጋሽ-በርከ መትመዳድ ለበ ዝላም ትዘልም

ዲብ ፋዬሕ ድዋራት ጋሽ-በርከ ቅያስ-ሰኒ ወመመዳድ ለበ ዝላም ትዘልም ክም ህሌት ወወራታት-ሐርስ ሰኒ ክም ትሰርገለ ተሐበረ።

ዲብ ፈሬዕ ሐርስ ኣቅሊም ጋሽ-በርከ መስኡል ውሕደት ዐማር ኣዝርኣት ኣሰይድ ነጋሲ ሀብቴሚካኤል እግል ኤሪነ እትለ ሀበዩ ሐብሬ፡ ዝላም ዲብ ኣክር-ሳምን ናይ ወሬሕ ጃን ክም ኣምበተት፡ ሐረስቶት ህዬ ሕኩመት ለወዘዐዩን ትራክተራት እንዴ ኢልትጸበሮ እብለ ህለ እግሎም ሰበት ሐርሰው፡ እምበለ ዲብለ ቅያስ-ድህር ናይ ዝላም ለኣትሰጀለየ ምዴርያት ሰልዐ፡ ከርከበት፡ ድጌ ወኣቁርደት፡ ዲብለ ብዕድ ሐርስ ሰኒ ክም ተሐረሰ ኣፍህመ።

ዮም ዓመት እብ ዓመት 287,294 ሄክታር እግል ልትሐረስ ስታቲብ ክም ትጸበጠ፡ ኣስክ ሰልፋይ-ሳምን ናይ እሊ ወሬሕ ኀነ ህዬ 93 ምእታይት ክም ተሐረሰ ለሐበረ ኣሰይድ ነጋሲ፡ ምን ዕሙማይ ለተሐረሰ ኣራዲ - ኣካል 74 ምእታይት ጸብጥ እት ህለ፡ ኣዝርኣት-ዜድ 18 ምእታይት፡ ለተርፈ ህዬ ቅርጡጥ ክምቱ እንዴ ሐበረ፡ እት ደረጀት-ሰኔት ባጼሕ ክም ህለ ኣብርህ።

መትመዳድ ወቅያስ ዝላም ዲብ ቅብለታይ እንክር ናይ ጋሽ-በርከ ድህር ምንማቱ፡ ዲብ እንክር ግብለት ወምግባይ ክፋል ላኪን ሰኒ ክም ህለ ለሐበረ ኣሰይድ ነጋሲ፡ እብ መኣሰሰት ኣዝርኣት ወእንሱሰ ለትወዘዐየ ትራክተራት፡ ምስል ርሕብነ ለልትሐረሰ ኣራዲ ወጠለብ ሐረስቶት እብ ኣትመጣዋር ሕዲነ ምንመ ዐለ እግሉ፡ ዲብ ዐውቴለ ሐርስ ላኪን ፍገሪት-ዐባይ ክም ኣግደ ኣፍህመ።

መህረጃን ኤረትርየ 2024

መህረጃን ኤረትርየ ሰነት 2024፡ “ዝክረት 50 ሰነት መህረጃን ቦሎኛ” ሐንቴለ ትብል ሰቅራት የም 10 ኦኃስት አክል-ሕድ ሳዐት 9፡00 ዲብ ሐረት ኤክስፖ አስመረ፡ ረስሚ ትከሰተ።

እሊ ርኢስ ኢሰያስ አፈወርቂ ለከሰተዩ መህረጃን የም ዓመት፡ ጽበጡ እግል ልርአው ውዘረእ፡ ውቁላም መስኡሊን ጀብሀት፡ ቅያደት ዴሽ፡ እት ኤረትርየ ለሸቁ ዲፕሎማስዩን ናይ ለትፈናተየ ድወል ካርጅ ወካይል፡ ዐባዩ ዐድ ወሜርሐት ደያናት እተ ሐድረወ መናሰበት፡ ርኢስ ኢሰያስ ወታልያሙ ለዐለው መስኡሊን ወዲፕሎማስዩን እግል ምን ትልሀያታት ዓዳት ቀምያትነ ምን አፍ ባብ ምእታይ ኤክስፖ ተሓቲት እንዴ አንበተው፡ መዕረድ ፈርያት ወአርዛቅ አቃሊም ዐድነ፡ ፈርያት ዐባዩ መአሰሳት እተይ ወስናዐት፡ ምሕል ትልሀያታት

ዓዳት፡ ወቀወሺ ዕፈ መዕረድ ስወር ጃልያት ኤረትርየ እብ ሐት-ሐቴ እት ደውሮ ዐፈዉ።

እት ምግብ አምዔላት ዝላም ፍቶሕ ለሀለ መህረጃን፡ ሕድርት ለሀሌት ሐረት ኤክስፖ እብ ለትፈናተ አክራን ከበሮታት፡ ሙሲቃት፡ እት ቀወሺ ለገብእ ትልሀያታት ለትፈናተ ቀምያት ሐነን እት ትብል፡ ገቢሉ ለልትሐደር መአሰሳት ብለዕ ወሲቶ፡ ሃይበት ክዳማት ደካኪን (ባዛር)፡ መአሰሳት ልባስ፡ ስናዐት ፕላስቲክ ወአግርበት ብዕድ፡ ደለ እለ ተሐዜ ኩለ ለኢትስእን እቱ ምሕል ጋብአት ሀሌት።

እለ ለኢትትከለስ ወለሃከ ምነ መልሀየ ለተሐይስ ዝሕረት መህረጃን ኤክስፖ፡ ሰነት የም ዓመት እግል ልዕፈ ምን ቀበት ዐድ ወካርጅ ለመጽአ አዳሚን ለመዓርድ ወዕፈ ዓዳት እት ለዐፈ ወምነ ሃይበት ክዳማት ላቱ መአሰሳት ለትሸነሀየ እት ለአገርህ፡ ነኣይሽ፡ ሸክል፡ ሸባብ ወዐባዩ፡ አንስ ወተብዐት ምክራይ እግር ኢትረክብ ዲቡ።

እሊ እት ሰነት 1974 እት ኢጣልየ መዲነት ቦለኛ እብ ሑዳም ንዙማት ጀብሀት ሸዕብየት ተሐሪር ኤረትርየ ለአንበተ መህረጃን፡ የም ዓመት ምነ ማጽእ እቱ ለሀለ አሸየእ ሐዲስ፡ ቀደም እለ ለይዐለ እንበተት እሊ መህረጃን ላቱ ጃልያት እት ሐቴ ቴንጀት ዐባይ ወራታቶም ምን ስኒን ቅዱም አስክ እለ እብ መዕረድ ስወር ማጽእ ሀለ።

እብ ፍንቱይ ታሪክ መህረጃን ኤረትርዩን እት ቦሎኛ ለከሰስ ማሌ ለሀ የም 11 ኦኃስት አክል ሕድ ሳዐት 3፡00 ሐቆ አድህር ዲብ ሐረት ኤክስፖ ለሀሌት ቃዐት ዌስት ኤንድ እብ ባሕስ ወኬትባይ ምናድል ሰለሙን ድራር ትቀደመ። እቱ ለቀደም 50 ሰነት በሀለት ሰነት 1974 እት ቦሎኘ ለአንበተ መህረጃን ኤረትርዩን፡ እተ ዶስ ሰልፍ መሻርከቱ 250 ነፈር ለዐለ ዲብ መደት ሕርየት 1991 እሊ ዕልብ እሊ ዲብ 13,000 ክምሰል ትወቀለ፡ እሊ ህዬ ለእብ ሑዳም ምዋጥኒን ለአንበተ መህረጃን ቦሎኘ ምን ወክድ ዲብ ወክድ ዲብ ለዐቤ ወልጠወር ገይስ ክምሰል ዐለ ለአርኤ። እሊ ህዬ መሻርከቱ ምን አምኣት ዲብ ኣላፍ ክምሰል ትወቀለ እብ ተፋሲል ሸርሐ። ታምም ጽበጥለ ሰሚናር ዲበ መጽእ ሰፍሓት ጀሪደት ኤረትርየ ሐዳስ እብ ፋዬሕ እግል ንቀድሙ እኩምቱ።

እት ሰነት 1903፡ ቀደም 121 ሰነት እሰልፍ እብ ልጆእ አሜሪከ ለአተ ሰልፋይ ኤርትራ፡ እት ካርጅ ለነብሮ ዐለው ኤረትርዩን መጦር ሰውረቶም እግል ኢልብጠሮ ዐዋርድ ገብእ እቶም ለዐለ መሐልከ እስትዕማር ኢምድርከ፡ ቀወሺመ ቀደም እለ ለይእምጻሙ ፈርያት እግል ዕፈ ዲብ ቀድመ፡ መትፈርጃዩ ለረዬዕ ዕፈታት ቅዱም ሀለ።

እብ ዓመት ጽበጥ መህረጃን የም ዓመት፡ ኣላት ሙሲቀት ዓዳት፡ ንዳቅ አብያት ወመናበረት ገቢል፡ በሀል ነባራ፡ ዕፈ ፈርያት ወጠን፡ ዕፈ ስወር ጃልያትና ምን አሮበ፡ አሜሪካ፡ አፍሪቀ፡ ምግባይ ምፍጋር ጸሓይ ወአውስትራልየ ለከምክም ዕፈ አቃሊም ብእቱ።

ምን ዓዳትመ፡ ፍረቅ ዓዳት ሸባብ፡ ፍረቅ ዓዳት ዐባዩ፡ መትፋግዒ አጀኒት፡ ርክን ተማሲል፡ ኮሜዲ-ብጣር፡ ዝቤ በዳዬዕ፡ ዝቤ-አክትበት፡ ሄሳት-ላሊ፡ ሰሚናራት ወአምር ክቱብ፡ ዕፈ አፍላም፡ ዕፈ ሕብራይ-ስወር እዴ፡ ክድመት-ስከት ባቡር ውብዕድ ጄዝባይ አሸየእ ሕዩብ ሀለ።

መህረጃን ኤረትርየ ሰነት የም ዓመት፡ አስክ የም 18 እብ ለትፈናተ ዕፈ ዓዳት ወመናበረት መጅተመዕ ኤረትርየ እግል ለአተላሌ ቱ።

ኤረትርየ ፓሽዳክ

ክል አርቡዕ ለትጠ'በዕ ጀሪደት

መዳልያይ፡-
- መሐመድ እድሪስ

ለይኣውት ወአርተያት
* ዘህረ ዐሊ
* ፋጥነ ኣድም

ተለፎን፡ 121797/07121322
ፋክስ፡127749፡ ዕ.ሰ.ቡ፡ 247

ተውዝዕ ጀሪደት፡
ተለፎን፡ 200454

አትአመሮት፡
ተለፎን፡ 125013፡ ዕ.ሰ.ቡ፡ 1284

ከራዊ ጽት ቤቴ!

6ይ ክፈል

ብእሰ ምን ሸቅሉ መንተሌ ሕርድት እንዴ ትዛበ መጽእ። እግል ትብለዕ ክምሰልቱ እብ አማውር ለመሰል ህግየ አሰአለየ። እተ መትብኽ ከሺነት እንዴ አተ ህዬ፡ ሸቅየ ዐለ፡ ምሰሉ ክርን ወለተ መርየም ሰምዐት። መዳም ሰኒ እት ደዐ ዐለ ውላደ እለ አምዕል እለ ሐቀ ሰላት አዝህር ምንዲ ሰክበው አሰክ ሰላት አምቕረብ ፋዝዓም ይዐለው። ክልኤ እዴህ እግል ደዐ ረፈዐተን ከትብሰም አፋህ እግለ ኩኑን ገጸ እብ ባናሁ ሰርገዩ፡ እግል ርእያይ ሕራብ ወእግለ ሰርጎ ወዚነት ክምሰልተን ደሊል ሳብት ክምሰል ተን አትአክደየ። ምነ እተ ዐለት አካን እት ትሰዔ አሰክ ኬሸነት ጌሰት፡ ብእሰ እት ለአትባርህ እግለ፡ “ዮም ክልኤ ሳዐት እግል ትሰከቢቱ” ቤለየ።

መዳም ሰኒ መብሱጠት እት እንተ ምነ ህግያሁ እት ተአንጠዋርር እተ ብሶቱ ሰዐመቱ ክምሰለ ክል ዶል እት ወክድ ፈርሐተ ለአመደቱ ተ ልምድት ዓደተ። ሐር እንዴ አቅበለት እግለ ሰልአሰ መነቲተ ውላደ ገንሐቶም እብ እቅማተት ዋልዳይት ገንሐቶም። እብ ክእኒ ህዬ ደሚረ በርበረት፡

“ህንደገት ልብዬ ነሐርዬ እንዴ ሰዋረት እግል ትፍገር ሐዜት። ክራዊዬ ክምሰል መላእካት ሳክባም ዐለው። ሐነግሎም ድሊሊት ወአክቡዶም እብ ጽጋብ ትፎጤ፡ ሸክር እግል ረቢ ትግበእ እቤ እበ ካልቅ ህቤኒተ ንዕመት” ትቤ መዳም ወአሰክ ውላደ ረአሰ ኬን ትወለበት። እብ ክምሰል እሊ ለትዳገመ ተየልል ዎሮት ወሬሕ ሓለት መዳም እብ ሰዳይት ብእሰ ወእበ ረቢ ህበያተ ዓፍየት ሐለፈት።

አምዕል ሐቴ ፈጅር ጽብሕ ምድር እትሳል ምን እትጅህ እመ ህቱ መጽእየ። እመ እተ እትሳለ እግል ግንሓት እግል ትምጽአ ክምሰልቱ አሰአለተ። መዳም እብ ግንሓት እመ እት ትፈሬሕ ሐለት ቤተ ወነፍሰ ላኪን ፈታይ ወአያይ ለተአትለውቅ ሰበት ይዐለት እብ ደሚረ ኢፈርሐት እግለ።

መዳም ሐቀ ውላደተ ሐቴ ዮምመ ትግብእ ገጸ ርእት ኢትአምር። እብ ክእኒ ህዬ ትሸርሑ

“ሐቀ እንዴ ትሓረስኮ ቤቼ አቅበልኮ እግል ገጩ እርኤ እት መቀደም ምራይት ባጥረት ይአምር። ሐቀ እትሳል እምዬ ወአመት ምጽአተ አግረስኮ ምነ እቱ ግሲት ለዐልኮ ሰሪር አሰክለ ምራይት ለዐለት እተ አካን ጊሰኮ። እት ድሚርዬ ህዬ ሱረት ጅኑን ገብእ እግል እርኤቱ ገብእ፡ ወለ ለተአብሀርር ሱረት እብል ዐልኮ!? እለ ወሌህ እት እብል እተ ምራይት መጽአኮ። ቀርብኮህ፡ ርምኮ ምነ፡ ገሌ እግለ እግሉ አምር ገጽዬ እግል አሌሌ ኬን ወእንሰር አምሆልልኮ፡ ለእግሉ እርኤ ለህሌኮ ገጽ፡ ለበዐሉ አምሩ መሰለ እቼ። ወጅህቼ ትቀየረት፡ ገኖበቼ ጨራመጠት፡ ለራዊ አሸዱግዬ ትያበሰ ወጽምአ፡ ክለ ልእግለ ርኤኮ ለህ ክምን ለህ አኬት እቼ። አርወሐቼ ክምሰል አሲር እት እዴ ዐዶሁ ጽቡጥ ለእምበል ረሐመት ልትዓሞሉ ርኤኮህ” ትቤ ከሱረት ኖሰ እብ መአትዐጃብ ሸርሐተ።

ህተ እተ ምቅደመ መረይት እት ትብጥር ውላደ ምን ስካቦም ቀንጸው። ክርን ብካዮም እግል ኢትሰመዕ ክልኤ እዴህ እት ክልኤ እዝነ ግፍትእተን ዐለት። እብ አፍህ ህዬ እብ ድህር ክርን ክምእኒ ትብል ዐለት፣ “እንትም ቱ ለሰበብ እንትም ቱ ለሰበብ፡ አይወ እንትም ቱ ለሰበብ” ትብል ዐለት።

ሐቀ ቅሩብ ወቅት አሰክ ውላደ አቅበለት ወሰልሲቶም ሰዐመቶም ወሻመለቶም ወእብ ድሚር ዋልዳይት ርሐመት እት ነሐረ ሐቅፈቶም። እግል ቀደም ቅሩብ ወክድ ደሚረ እንዴ ሐምረገ እት ህማት ወሸቀላት ኩሩየ ለዐለ መትቀያር ገጸ አጊድ በጊድ ትረሰዐቱ።

እመ ምሰል ሐዋተ ተለው እብ ምጽአት ቤለያህ። መዳም እት ነሐር እመ ትሐቀፈት። ሻመሎት ወጣሰሶት ወልዳይት ረክበት። እብ ክል ዋሰተ ደረብ ምን ትዐበት ወክርበት ልትመሰሕ ምነ ክምሰል ህለ ልትረአየ ዐለ።

ሐቀ ሑዳት አምዕላት ወክድ ዝያረተን እንዴ አትመመየ፡ እመ ወሐዋተ አሰክ ቤተን አቅበለየ፡ መዳም ምን ሐዲሰ ቤት አጨንቤት እተ፡ ወሖሸ በርሰሰ። ሰፈላል ወሸቅላት እብ ክልኦት ዕጹፍ ትወሰከየህ።

እበ ክምሰለ ደገመ መዳም አምዕላት ጭንቡወ ሓለፈት። እግል ዕርፍ ወራሐት ክልኤ ሳዐት ወሰልአሰ ለትብሉ ይዐለ ምሰለ። እግል ጠለባት ውላዶም ልርከቦ ዝያደት ማል ለአትሐዚዮም ዐለ። እለ ምህመት እለ እግል ልደው ህዬ ዝያደት ማል እግል ልርከቦ ዐለት እግሎም። ሰበት እሊ ብእሰ ሐቀ ዕለታይ እግል ዝያደት ሸቅል ትፈረረ። መዳም ወለሰአሰ ውላደ እብ በይኖም እት ቤት ዳብአው። እብ ክምሰል እሊ ብእሰ ሐቀ ዕለታይ ሸቅሉ እት ካልእ ሸቅል እንዴ ትፈረረ ሳዐት ሴዕ ለዐይር ዐለ። ሑዳይ እንዴ በልዐ፡ አሰክ ምሰካቡ ገይሰ ምኖም ዐለ። ፈጅር ጽብሕ ምድር እግል አሰክ ሸቅሉ ለአግዌሕ። ለመክረ ወሰአየት ለህይበ ለዐለ ብእሰ ክሉ ወቅቱ እት ሸጋብ ለሐልፉ ዐለ።

ላሊ ትርሃን ወአምዕል አውሃም መልሂተ ገበአው። እግል እሊ ትሐጽብ፡ እግል ሌሂ ተአሰክብ፡ እግለ ዎሮት ትረፍዕ ወእግል ካልአዩ፡ ትቀይር ምድር ጽብሐ ወለ መሰ ሐቴሁ እንዴ ኢትደሌ ሳምን ወካልእ ሳምን እት ትብል ሄራር ወቅት አተላለ።

መርየም አምዕል እብ ግዲደ እት አካን ረዓይት አግሩዝ ትወዕል፡ ክያለ ላኪን ምን ሐንገል እመ ፍንቱይ ኢለአምር።

ብእሰ ማሲ ምድር ወቅት ስካብ ለዐይር ለባርህ ዐለ ገጹ ትድበነ ወትቀየረ። ክለ ለሓለቱ እግል እሲቱ ኢኮን እግል ክሉ ክምሰል ለአርሐም ይኢሕብሩ ትሐበረ።

ክል ዶል ወአክለ ርኤቱ ተ ክምሰለ እት ቀደም ውላደተ ለዐለየ እግል ለአቅብል እግለ ትትምኔ ዐለት። ላኪን መናበረት ጼዋሁ በክት ትህይቡ ይዐለት። ምሰል ብዝሔ ዕላየት ዝሩፍ እዴነ ረአሱ ትሐት ለህገጌ እቡ ዐለ።

ሐማተ እግል ግንሓት ክምሰል መጽአት “ዎሮት ጀነ እግል እንሰአቱ” ቴሎም። አብሁመ ካልአይ ጀነ እግል ልንሰአ ምኖም ትዓደመ ምስሎም። መዳም ዎሮት ትርፈ እግለ ብህለቱ። ህተ ምስል ዎሮት ትርፈት። እግል እሊ ትቀይር ወእግል ሌሂ ትረፍዕ ለዐለት ሐለተ ትቀየረት። መርየም እት ምሳካብ እንዴ አብጸሐተ አሰክለ ዎሮት ከራዊህ አቅበለት። እሊ ህዬ እብ ክያል ወሕልም ቱ ለዐለ እንዴ ኢኮን አማን ላቱ እት አካነ ዐለት።

መዳም እግል ስካብ ረአሰ እት መትአረሰ ከሬቱ። ሐቀ ዐሰር ደቂቀት ቴሌፎነ ክርን ልክየ ወደ፡ እለ ኢኮን እትሳል እመ እት እንቱ ሬኤቱ።

መዳም “አሰላም ወዐሌክም ይማዬ” ዐሌክም ወእሰላም። ፋዝዐት ህሌኪ ሚ ትሰክቢ ወለቼ”?

“አይወ! እግል እሰኩብ ቱ እጀርብ ለህሌኮ ይማዬ” በልሰት እት ሰአል እመ።

እመ “ከላሰ ሕነ እግል ንምጸአኪቱ። በደል እት ሐብሰ ትነብሪ ለህሌኪ ምስልነ አሰክ አልአሰከንደሪየ እግል ንንሰአኪቱ። እለ እንቲ ሻርዕመ ርእየት ይህሌኪ ሐንገልኪ እግል ትቀይሪ ወትዛወሪ ሀየ እግልነ ምስልነ ሳፍሪ” ረአየ ሀበተ።

መዳም “ክላሰ ብእሼ ምስል ክልኦት ውላዱ ዐዱ ጋስ ህለ፡ ህቱ ህታመ እንዴ ትነፈሸት ክርንተ እት እዝን ብእሰ እንዴ ወቀለት፡ “ሚ ቱ እሊ እምከ ለትብሉ ለህሌት? ዶል ልባሶም ረስሐ ትብል ወዶል ትሻጠጠ፡ እግል እሊ ትብል እግል እሰዴኪ ትብለኒ ዐለት” ምን ቤተ እብ ቴሌፎን ጀርትም ትቤ እቱ። ብእሰ ፍንጌ ሕሜት እሲቱ ወእሙ ሕኑይ ዐለ።

ህቱ እግል ክለን ምነ እቱ ለህድገ ለዐለየ መውዶዕ እግል ለአፍግረን ሓዚ እት እንቱ እት ካልእ መውዶዕ አተ እግለ እሲቱ።

“ስምዒኒ። እሰመዐከ ህሌኮ። ቀደም እሊ እትሳልዬ እትሱል ዐልኮ፡ ሐሬ ቴሌፎንኪ መሸቁል ህቤኒ፡ ምን ገብእ እትሱል እትኪ ዐለ”?

መዳም ፋርሐት እት እንተ አጀዘ እግልዬ ምንዲ ገብእ፡ ሰኒ ሰኔት ወለ ኢገብአተ እሊ አጀኒት እሊ እንዴ ነሰአኮ እግል እሳፍር ኢኮን እታመ ቤቼ ስካብ ይህለ እግልዬ ወቅሰን” መዳም ሕሳበተ እግል እመ ህበቱ።

እመ “ክላሰ ለእተ ትዋፍቆ ሐሬ አትሰሊ” ቴሌፎነ ደብአት እመ ቅባለ።

ቴሌፎን መዳም እብ ሐዲሰ ጀረሰ ልክየ አሰመዐ፡ ምንዲ ሀረሰቱ ቴሌፎን ብእሰ እት እንቱ ጸንሐየ፡ “አሰላም ወልክም፡ ለእቦም ግሰከ አጀኒት ኮፎ በጽሐው እከ? ወአዜ ምስል አቦቶም ከፎ ህለው”? ህተ ክልኦት ሰአል ምስል እት ጨምር እግሉ ክርን ሐማተ እብ ግረ ወልደ እንዴ ገብአት እት ትትሄረር ሰምዐተ።

ሐማተ፡ “ሚ ቱ እሊ አጀኒትክም ላብሳሙ ለህለው? በለሊት ሹጡጥ ወርሶሕ። ፈለይን ነሐሮም ጸብጥ ኢትአለብሶም ለእሞም ይህሌት እቱ ገብእ ለሸፍር”!? ከንተፈት ወከሬት ሐማት መዳም።

ህታመ እንዴ ትነፈሸት ክርንተ እት እዝን ብእሰ እንዴ ወቀለት፡ “ሚ ቱ እሊ እምከ ለትብሉ ለህሌት? ዶል ልባሶም ረስሐ ትብል ወዶል ትሻጠጠ፡ እግል እሊ ትብል እግል እሰዴኪ ትብለኒ ዐለት” ምን ቤተ እብ ቴሌፎን ጀርትም ትቤ እቱ። ብእሰ ፍንጌ ሕሜት እሲቱ ወእሙ ሕኑይ ዐለ።

እመ “ከላሰ ሕነ እግል ንምጸአኪቱ። በደል እት ሐብሰ ትነብሪ ለህሌኪ ምስልነ አሰክ አልአሰከንደሪየ እግል ንንሰአኪቱ። እለ እንቲ ሻርዕመ ርእየት ይህሌኪ ሐንገልኪ እግል ትቀይሪ ወትዛወሪ ሀየ እግልነ ምስልነ ሳፍሪ” ረአየ ሀበተ።

መዳም “ክላሰ ብእሼ ምስል ክልኦት ውላዱ ዐዱ ጋስ ህለ፡ ህቱ ህታመ እንዴ ትነፈሸት ክርንተ እት እዝን ብእሰ እንዴ ወቀለት፡ “ሚ ቱ እሊ እምከ ለትብሉ ለህሌት? ዶል ልባሶም ረስሐ ትብል ወዶል ትሻጠጠ፡ እግል እሊ ትብል እግል እሰዴኪ ትብለኒ ዐለት” ምን ቤተ እብ ቴሌፎን ጀርትም ትቤ እቱ። ብእሰ ፍንጌ ሕሜት እሲቱ ወእሙ ሕኑይ ዐለ።

ህቱ እግል ክለን ምነ እቱ ለህድገ ለዐለየ መውዶዕ እግል ለአፍግረን ሓዚ እት እንቱ እት ካልእ መውዶዕ አተ እግለ እሲቱ።

“ስምዒኒ። እሰመዐከ ህሌኮ። ቀደም እሊ እትሳልዬ እትሱል ዐልኮ፡ ሐሬ ቴሌፎንኪ መሸቁል ህቤኒ፡ ምን ገብእ እትሱል እትኪ ዐለ”?

መዳም ፋርሐት እት እንተ ምነ ሐማተ ሑርቅተ እብ ለዐለት መውዶዕ አጀኒተ እንዴ አቅበለት። “አቤ እምዬ ህተ እትሰለት እቼ ዐለት። እግል ልትዛወሮ አሰክ አልአሰከንደሪየ እግል ልሳፍሮ ሰበቶም፡ ምስልነ ሐቀ ትሳፍሪ አሰእሊነ” ቴለኒ። ቴሉ።

“ከላሰ ሳፍሪ ምስሎም። ሐንገልኪ ትቀይሪ ወሐለት ጀው አሰከንደሪየ እግል ፍሰሐት ወዙረት ሰኔት ተ” እብ ሐጫር ህግየ አጊድ እተ ረአዮም ዋፈቀ ምስሎም።

መዳም ላኪን ምስል ኒየተ እግል ልዋፍቀ ኢትጸበረቱ። “ወለ አጀኒትነ? ሚ እግል ልግብአ ቱ? ትሰአለቱ እብ ሐዲሰ።

እት በልሰ እተ፡ “እሎም ክልኦት እሎም ምስል እምዬ ጸንሐ፡ ወመርየም ወለ ምስልኪ ህለ ህዬ ግድም ምስልኪ ትሳፍሪ እቦም” ቤለየ።

መዳም እብ ውፋቅ ብእሰ ምስል ረአይ ዋልዴነ እት ትፈርሕ እብ ሐሬ ሐማተ ለትብላቱ ህገጊ ግረ ምን ደሚረ ኢበደ ወኢትሐብዐ ከሾሸረት። ሐር ህዬ እት ክልኤ ክፍሌት እት እንተ፡ “ሸክረን ያሐቢቢ! አነ ኖሱ ሸማል ከደን ፋሪዬ ኢኮን ሐቀ ወለድኮ። ባርክ አላሁ ፊክ፡ እንተ ወሐማቼ እግል እሊ ሰፈር እሊ ለየሰርክም እግልዬ ሐምዴክም አቤ!” እግሎም እት እት ሐምድ ነፍሰ እት ገበይ ሰፈረ አሰክ አልአሰከንደሪየ አተወረደት ምነ።

መዳም ምስል እመ ወሑህ ወአብህ እት ግንራሪብ ምግባይ በሐር፡ እግለ ዎሮት መንታየ እንዴ ሐቅፈት፡ ወእግል መርየም ታቴ እት ትብል ትትጀወል ዐለት። መዲነት አልአሰከንደሪየ መዲነት ስያሒየት ወግርም ተ። መሻዕር ወእሕሳሰ መዳም ሰኒ ፈተየ ወፈገ እግለ። ድሚረ ትረይሐ ወሸዑረ ፈዝዐ። ለመናዝረ መዲነት ወለጥዉር ቤኒየት ትሒትየት ምስለ ጥብዒያይ መካሪተ ወመትመዳደ እት ረአሰ ምግባይ በሐር፡ እንዴ ዐፈቱ ወትጀወለት እቱ ጸጊቡ አቤት። እግል እሊ፡ብክት እሊ ለህበየ ምልዐል ክሉ ሐቀ ሐምዴህ ወሸክረ እግል ረቢ ወዴት እግል ሐማተ ትሐምድ ወእበ ለእግል ሰፈረ ለየሰረቱ እግለ አሰባብ አተአሰለት እተ፡ ቴሌፎነ ሀረሰት ወዐለብ ቴሌፎን ሐማተ አሰር አድሕድ ጫቀጠቱ።

“አሰላም ወዐሌክም እም ክሉ፡ ዕያል ከፎ ህሌው፡ እተ ለእግልዬ ወዴኪህ ሰኔት ሐምዴዬ ትከበቲ”!? ትሳለመተ ወትሰአለተ ወእት ወዳይ ሰኔተ ሐምዴህ አሰመዐተ።

ሐማተ፡ “አጀኒት ሚ እግል ኢልግብኦ እግሎም ኢኮን ግሲት ህሌኮ። እንቲ ህዬ ናይ ፍሰሐትኪ ውደይ፡ ለምስልኪ ህለው ዕያል ህዬ፡ ሚ መስሎ ህለው”? ጽበጥ በልሰ ሐማተ ዐገብ ቱ ራፍዕ ለዐለ።

መዳም ምን አከይ መባሰ ሐማተ ደሚረ ትደምዐ፡ ክምሰል ወአት ቀረ ዝቡጥ አንጮራረት። ላመ እቡ ትሸዕር ለዐለት ሸዑር ፈርሕ ምን ሐንገለ ሰበት ህርበ እብ እኩይ ሸዑር እንዴ ትበደሰ፡ እት ሑድ ወክድ ምልትሐ ትደበነት።

ሳልሕ ገመ

ምዴርየት ድጌ እት ሄራር ዐቦት

ምሰውር፦ ክብሮም ጸሃዬ

እተ ለሐልፈ ወክድ አስክ ኣቅሊም ጋሽ-በርከ ምዴየት ድጌ እንዴ ተሐረክነ እብ ሰበት ሄራር ዐማር ምዴርየት ድጌ ምስል አሰይድ ሕመድ-ኤለ ዐሊ እድሪስ ሙዲር ምዴርየት ድጌ ሃድጋም ዐልነ ታምም ጸበጥ እንቀድም እግልኩም ቅራአት በኪተት።

ሰኣል፦ ሰልፍ እብ ሰበት ምዴርየትኩም እግል ተኣትአምረነ?

በሊሰ፦ እለ ምዴርየት ድጌ እብ ግብለት ምስል ምዴርየት ጎንዬ፡ እብ ቅብለት ምስል ምዴርየት ከርከበት፡ እብ ምውዳቅ ጸሓይ ምስል እዳረት ፎርቶ ሳወ ወእብ ምፍጋር ጸሓይ ምስል ምዴርየት አቁርደት ትትሓደድ። ዲብ 10 እዳረት ደዋሒ ለልትከምከም 80 ዐዶታት እቱ ሐድ 40 አልፍ ሸዐብ ነብረ። መናበረት ናይ እሊ ሸዐብ እሊ ዝያድ 90% ዲብ ሐርሰ ወርዕዩ ለተከበት ወ10% ህዬ ዲበ እት ከጥ አቁርደት ኬሩ ለህለ እዳራት ደዋሒ እብ ትጃረት ለልትናበረቱ።

ሰኣል፦ መናበረት ሸዐብ እግል አትሐያሰ ለትነሰአ ከጥዋት ህዬ ሚ ህለ?

በሊሰ፦ 90% እብ ሐርሰ ወርዕዩ ነብር እምብል እት ህሌነ፡ እብ ዋጅብ ለትህየበዮም ግራህ ህለ እሎም። እሊ ግራህ እሊ ዲቡ እት ወክድ ከረም እንዴ ለሐርሶ፡ ምስል እሊ በዲር ነብረ-እብ-ሸቅል ለልቡሉ ይዐለ እግልና፡ አዜ ላኪን እትለ ሰነት እለ ምን ወሬሕ 5,6, ወ7 ናይ ሰለስ ወሬሕ ሑድመ ልግበእ እንዲኢኮን እግለ ግዱዓም ወለአለቦም እንዴ ፈረግነ ዲቡ ክም ሻርኮ እንወዴ ህሌነ። እሊ እግል አትሓየሶት መናበረት ናይ ሸዐብ ለሰዴነ ሌጠ እንዴ ኢገብእ፡ አርድናመ እብ ወሐይዝ እንዴ ትገለ እግል ኢሊጊሰ፡ ዲብ ሕፍዘት ማይ ወትርበት አካን ዐባይ ለአገዴ ህለ። ከምሰልሁመ ናይ ሸቲል ዕጨይ መሸሮዕመ ለልአቴ ህለ። ለንዋይ ቡ ህዬ ዐለፍ እግል ንዋዩ ምን እሊ ጀራዲን ረክብ።

ሰኣል፦ ምዴርየት ድጌ እት መትከምካም ዐዶታት ከአፎ ህሌት?

በሊሰ፦ 10 ደሕየት ብነ እምብል። ለሸዐብ ህዬ ከደማት እጅትማዕየት እግል ልርከብ እትለን ለእንቤለን ዲበን ክምኩምቱ። ገሌ ገሌ ላኪን ምን መትከምካም ለገይሰ ህለ፡ ሕነ ህዬ ዲብ አካኑ ክም ለአቀብል እንወድዩ። አፍሂምቦል፡ ሃዋሻይት፡ ደዋሒ ኬሩ፡ ጅሚል፡ ሐሻኪቶ፡ ዐድ እብርሂም፡ ተክረሬት፡ ግርጅነት ወደዋሒ ዐድ ሼክ አልአሚን ልትብህለ እዳራት ደዋሒ፡ እትለን ለሸዐብ ክም ልትከመከም ጋብእ ህለ። ምነ ለፈግር ዶል ሳድፍ ህዬ እንዴ አፍሀምነ ክም ለአቀብል እንወዴ።

ሰኣል፦ ከደማት እጅትማዕየት ህዬ ከአፎ ህለ እግል ኒበል እንቀድር፡ ሰልፍ መጃል ተዕሊም ምን እንርኤ?

በሊሰ፦ ሰልፍ እብ ተዕሊም ዶል ነአነብት እትሊ ወክድ እሊ 13 መድረሰት ህለየ እግልነ። እለን ምን ረውደት አስክ 11 ፈሰል ለልአደርሳ ተን፡ እትሊን ህዬ ሐድ 5,054 ደረሳይ ደርሶ። እተ ለሐልፈ ወክድ ናይ ካልኣይት ደረጀት መድረሰት ሰበት ይዐለት፡ ደረሰ አስክ አቅርደት አው አስክ ፎርቶ ሳወ እንዴ ሳረሕናቱ እግል ልድረሶ እንልእኮም ለዐልነ። እሎም ደረሰ እሎም ህዬ ገሌ ለአትካርም ወ እተ መዳይን ብዕድ ሸቅል ዲቡ እንዴ ረከዘ እት ተዕሊም እህትማም ለነቅሰ፡ እብሊ እትለ ለሐልፈት ሰነት ምስል ውዛረት ተዕሊም እንዴ ትፋሀምነ እትለ አካን ኀነ ካልአይት ደረጀት መድረሰት ክም ትትከሰት ወዴነ። አዜ ሰኒ እንገይሰ ህሌነ እተ ለሐልፈት ህዬ 18 ነፈር ሳወ ነድአነ ወዮም ዓመትመ 13 ለገብአ እቴያም ህሌነ። ለጅነት ናይ ተዕሊም ህዬ እብ ረኣሰት ሙዴር ለሸዐብ ክም ልትከመከም ጋብእ ህለ። ምነ ለፈግር ዶል ሳድፍ ህዬ እንዴ አፍሀምነ ክም ለአቀብል እንወዴ።

ሰኣል፦ ከደማት እጅትማዕየት ህዬ ከአፎ ህለ እግል ኒበል እንቀድር፡ ሰልፍ መጃል ተዕሊም ምን እንርኤ?

በሊሰ፦ ሰልፍ እብ ተዕሊም ዶል ነአነብት እትሊ ወክድ እሊ 13 መድረሰት ህለየ እግልነ። እለን ምን ረውደት አስክ 11 ፈሰል ለልአደርሳ ተን፡ እትሊን ህዬ ሐድ 5,054 ደረሳይ ደርሶ። እተ ለሐልፈ ወክድ ናይ ካልኣይት ደረጀት መድረሰት ሰበት ይዐለት፡ ደረሰ አስክ አቅርደት አው አስክ ፎርቶ ሳወ እንዴ ሳረሕናቱ እግል ልድረሶ እንልእኮም ለዐልነ። እሎም ደረሰ እሎም ህዬ ገሌ ለአትካርም ወ እተ መዳይን ብዕድ ሸቅል ዲቡ እንዴ ረከዘ እት ተዕሊም እህትማም ለነቅሰ፡ እብሊ እትለ ለሐልፈት ሰነት ምስል ውዛረት ተዕሊም እንዴ ትፋሀምነ እትለ አካን ኀነ ካልአይት ደረጀት መድረሰት ክም ትትከሰት ወዴነ። አዜ ሰኒ እንገይሰ ህሌነ እተ ለሐልፈት ህዬ 18 ነፈር ሳወ ነድአነ ወዮም ዓመትመ 13 ለገብአ እቴያም ህሌነ። ለጅነት ናይ ተዕሊም ህዬ እብ ረኣሰት ሙዴር መድረሰት ኬሩ በዲር ዘበን አቶብየ ለአሰብዴት ሰበት ዐለት ዲቡቱ ለአሰብዴነ። ምነ ዘበን ለህይ መድረሰቶም ለአተላለው ለአትመመው ወእት ሸቅል ሕኩመት ለሸቁ ህለው እግልነ፡ እሊ ዐደድ ለእንቤሉ ምስል ብዝሔ ሸዐብ ትርእዩ እት ህሌከ፡ ናይ ሐቴ ደሕየት ዐደድ እግል ልግበእ ቀድር። እብሊ ለሰብብ ሕዲነ ሚቱ፡ ሰልፍ ዋልዴን መንፈዐት ናይ ተዕሊም እግል ለኣምሮ ቦም። ሐቀ እሊ ለደረሳይ ኖሱ መንፈዐት ተዕሊም እግል ለኣምር ወጅብ። አዳም እብትዳእየት እንዴ ደርሰ ተዕሊም ጠለቀት እንዴ ኢገብእ፡ አስክ ኣክር ደርሰ ምን ገብእቱ ነቲጀት እግል ለአምጽእ ለቀድር። ሑዳም ህዬ ተዕሊም እንዴ አትመመው እትሊ ወክድ እሊ ሙደርሲን ለገብአው ህለው እግልነ። ከለ በዲር ከሰርናሁ እብ ሰበብ ካልኣይት ደረጀት ምን እለ ወሐር እግል ነአስንዩ ክም እንቀድር እተ እብ ሰበት ተዕሊም ለወዴናሁ ዋዕላታት መ ቅዩማሙ ህሌነ። እት ሙሰተቅበል ህዬ ነቲጀት እግል ነአምጽእ እት ሸዐብ ትሉሉይ ተዕቢኣት እንወዴ ህሌነ።

ሰኣል፦ ምስል መናበረት ለልትጻበጥ እግል ኢልግበእ ህዬ ከአፎ ትርእዉ?

በሊሰ፡ ሕነ መትከምካም ሰነት 1997 አሰብዴነ እትሊ ወክድ እሊ ለኢትከምከመ ኢህለ እግልነ። ለመናበረት ናይ ሸዐብ ህዬ በዲር ለወለት እግል እመ ማይ እግል ትውረድ ወሕጻን እግል አቡሁ እት ንዋይ እግል ልትፈረር ቱ ለሐዘ፡ ወዲቡ ክም ለዐቤ ገብእ ለዐለ እትሊ ወክድ እሊ ላኪን ማይ እግሉ ረዩም ገይሶ ለዐለው፡ ማይ ምን ቅሩብ ክም ረክቦ ገብአ እማት ኖሰን ደቀ ለዐለየ ጠዋሒን ክም ረክበ ገብአ። ለማ እት ከደን ዲብ ርዕዩ በዴ ለዐለ ንዋዩ ምን ቅሩብ እት አፍያት ለልትራዔቡ አግቡይ ክም ልጠወር ገብአ፡ ወአሰር ንዋይ ልትሸተት ለዐለ ጅነ ክም ደርሰ ለልአቴ ህለ። ለንዋይ ቡ ህዬ ዐለፍ እግል ንዋዩ ምን እሊ ጀራዲን ረክብ።

ሰኣል፦ ምዴርየት ድጌ እት መትከምካም ዐዶታት ከአፎ ህሌት?

በሊሰ፦ 10 ደሕየት ብነ እምብል። ለሸዐብ ህዬ ከደማት እጅትማዕየት እግል ልርከብ እትለን ለእንቤለን ዲበን ክምኩምቱ። ገሌ ገሌ ላኪን ምን መትከምካም ለገይሰ ህለ፡ ሕነ ህዬ ዲብ አካኑ ክም ለአቀብል እንወድዩ። አፍሂምቦል፡ ሃዋሻይት፡ ደዋሒ ኬሩ፡ ጅሚል፡ ሐሻኪቶ፡ ዐድ እብርሂም፡ ተክረሬት፡ ግርጅነት ወደዋሒ ዐድ ሼክ አልአሚን ልትብህለ እዳራት ደዋሒ፡ እትለን ለሸዐብ ክም ልትከመከም ጋብእ ህለ። ምነ ለፈግር ዶል ሳድፍ ህዬ እንዴ አፍሀምነ ክም ለአቀብል እንወዴ።

ሰኣል፦ ከደማት እጅትማዕየት ህዬ ከአፎ ህለ እግል ኒበል እንቀድር፡ ሰልፍ መጃል ተዕሊም ምን እንርኤ?

በሊሰ፦ ሰልፍ እብ ተዕሊም ዶል ነአነብት እትሊ ወክድ እሊ 13 መድረሰት ህለየ እግልነ። እለን ምን ረውደት አስክ 11 ፈሰል ለልአደርሳ ተን፡ እትሊን ህዬ ሐድ 5,054 ደረሳይ ደርሶ። እተ ለሐልፈ ወክድ ናይ ካልኣይት ደረጀት መድረሰት ሰበት ይዐለት፡ ደረሰ አስክ አቅርደት አው አስክ ፎርቶ ሳወ እንዴ ሳረሕናቱ እግል ልድረሶ እንልእኮም ለዐልነ። እሎም ደረሰ እሎም ህዬ ገሌ ለአትካርም ወ እተ መዳይን ብዕድ ሸቅል ዲቡ እንዴ ረከዘ እት ተዕሊም እህትማም ለነቅሰ፡ እብሊ እትለ ለሐልፈት ሰነት ምስል ውዛረት ተዕሊም እንዴ ትፋሀምነ እትለ አካን ኀነ ካልአይት ደረጀት መድረሰት ክም ትትከሰት ወዴነ። አዜ ሰኒ እንገይሰ ህሌነ እተ ለሐልፈት ህዬ 18 ነፈር ሳወ ነድአነ ወዮም ዓመትመ 13 ለገብአ እቴያም ህሌነ። ለጅነት ናይ ተዕሊም ህዬ እብ ረኣሰት ሙዴር ምዴርየት ምን ወሬሕ 9 እንዴ አሰብዴት ተዕቢኣት እት ተዕሊም ሰበት ወዴ፡ አዜ ደሐን ግስነ እግል ኒበል እንቀድር። ለህለ እግልነ መዳርሰ እት ክለን 10 እዳረት ደዋሒቱ ለህለ እብ ብነ ለትሸቀ እት ረዋኪብ ለልነአደርሶም ህዬ ለአፍሱል ናይለ ብኑይ ለህለ መዳርሰ ዶል መልእ፡ ለዝያድ ደረሰ እግል ንትከበት ለንትነፋዕ እቡቱ።

ሰኣል፦ ምሰል ብዝሔ ሸዐብ ናይ እለ ምዴርየት ልትርኤ እት ህለ እሊ ዲብ እለ መድረሰት ሻርክ ለህለ ደረሳይ ካፌ ህለ እግል ኒበል እንቀድር?

በሊሰ፦ ካፌ ኢኮን፡ መድረሰት ሰነት 1992 እት ኬሩ አሰብዴነ። ለሸዐብ ክም ልትከመከም ጋብእ ህለ። ምነ ለፈግር ዶል ሳድፍ ህዬ እንዴ አፍሀምነ ክም ለአቀብል እንወዴ።

ሰኣል፦ ከደማት እጅትማዕየት ህዬ ከአፎ ህለ እግል ኒበል እንቀድር፡ ሰልፍ መጃል ተዕሊም ምን እንርኤ?

በሊሰ፦ ሰልፍ እብ ተዕሊም ዶል ነአነብት እትሊ ወክድ እሊ 13 መድረሰት ህለየ እግልነ። እለን ምን ረውደት አስክ 11 ፈሰል ለልአደርሳ ተን፡ እትሊን ህዬ ሐድ 5,054 ደረሳይ ደርሶ። እተ ለሐልፈ ወክድ ናይ ካልኣይት ደረጀት መድረሰት ሰበት ይዐለት፡ ደረሰ አስክ አቅርደት አው አስክ ፎርቶ ሳወ እንዴ ሳረሕናቱ እግል ልድረሶ እንልእኮም ለዐልነ። እሎም ደረሰ እሎም ህዬ ገሌ ለአትካርም ወ እተ መዳይን ብዕድ ሸቅል ዲቡ እንዴ ረከዘ እት ተዕሊም እህትማም ለነቅሰ፡ እብሊ እትለ ለሐልፈት ሰነት ምስል ውዛረት ተዕሊም እንዴ ትፋሀምነ እትለ አካን ኀነ ካልአይት ደረጀት መድረሰት ክም ትትከሰት ወዴነ። አዜ ሰኒ እንገይሰ ህሌነ እተ ለሐልፈት ህዬ 18 ነፈር ሳወ ነድአነ ወዮም ዓመትመ 13 ለገብአ እቴያም ህሌነ። ለጅነት ናይ ተዕሊም ህዬ እብ ረኣሰት ሙዴር

አሰይድ ሕመድ ኤለ ዐሊ እድሪስ

ጋብእ ህለ። እሊ ህዬ ፈድል መትከምካም ወሕኩመት ኤረትርየ አውለውየት እግል ብሩር ለልብል ሀደፍ እበ ጸብጠቱ ለህሌት ቱ። ሰበት እሊ መናበረቶም ምነ ናይ በዲር አዜ እት ሰኒ ገይሰ ሰበት ህሌት፡ መትከምካም ወመንፈዐቱ እንዴ ኣመረው እትሊ ወክድ እሊ ኖሶም ለሐዝዉ ህለው።

ሰኣል፦ መጃል ዓፍየት ህዬ ከአፎ ህለ?

በሊሰ፡ መአሰሳት ዓፍየት 6 ህለየ እግልነ፡ ምን እዳራት ደዋሒ ናይነ ለአለቡ አርበዕ ደዋሒቱ። ሐቴ ሃዋሻይት ዕያደት ኢህሌት እተ፡ ምስል ኬሩ ልትሳረው ህለው። ክልኤ ጅሚል አለበን ምስል እሊ ደዋሒ ናይ ሞጎራይብ ሐሸንኪቶ እንዴ መጽአው ልትሳረው። ደዋሒ ናይ ኢለኬብ ሁቶመ ዲብ መጎራይብ እንዴ መጸው ልትሳረው። ራብዓይት እዳረት ደዋሒ ህዬ ዐድ ሼክ አልአሚን ቶም። ሁቶም አው እት ግርጅናይ አው እት ተክረሬት እንዴ መጽአው ክም ልትሳረው ገብእ ህለ። እብ አሳስ በርናምጅ ውዛረት ዓፍየት ደሐን እም ወግርዝ ለልብል በርናምጅ እቡ እንዴ ቀነጽነ ህዬ፡ እትለን ለህለየ እግልነ መአሰሳት ናይ መጸበሪ ዐመሲ አካን እንዴ ገብአት፡ ለእማት ዲቡ እንዴ ትጸበረየ ክም ወልደ ገብእ ህለ። በዲር እማት እት ከደን ወልደ ወመሻክል ለሓልፈ ዐለየ፡ አዜ ሐቴ ለእም ሰኒ ክም ትትፈረጅ ገብእ ካልኣይ ለጅነ ለለትሐዜ መራዓየት ወፍድኢት ረክብ። ሳልሳይ ህዬ ሓለት ክብድት ሳደፈተ ምን ገብእ ምንለ መርከዝ አስክ ለዐቤት ዕያደት እግል ትትለአክ፡ ርሐ ወጅናህ ለልድሕን እቡ አግቡይ ገብእ ህለ። ሰበት እሊ ለሐመ ምን ቅሩብ ለልትሳሬ እቱ ደረጀት ከደማት በጽሓም ሰበት ህሌነ፡ ለሸዐብ ፈሃሙ እት መትከምካም እት ለዐቤ አክለ ጌሰ መጦሩ ከደማት እጅትማዕየት ወእዳረት እግል ልርከብ ቃድር ህለ። እለን ከደማት ዓፍየት በጽሐን ለህለ 4 እዳራት ደዋሒ ህዬ ከደማት እግል ልብጸሐን እንጠልብ ህሌነ፡ ምን ዶል እት ዶል ሐል ክም ገብእ እግለን ህዬ ሰብ ሰእየት ሕነ።

ዲብ ገጽ 8 ልትሳሌ..

መጅልሰ አምን ወለዛልም ቀራራቱ ድድ ኤረትርየ (29ይ ክፈል)

እብ ዶ/ር አሕመድ ሐሰን ድሕሊ

ተርጀመት፡ መሐመድ እድሪስ መሐመድ

ሳልሳይ ምዕራፍ

ካልኣይ፦ ተቅሪር 11 ኦጎስት 2004

አቶብየ መኔዕ ስለሕ ዲብ ሶማል ክምሰል ኢኬደት ምንመ ሸርሐት፡ መራቅባይ ሐሸም ላኪን ምነ ትፈናተ ዔማት መናቢት ሐርብ፡ ናይ መንጠቀት ተናዚም ወአንፋር መደንያይ መጅተመዕ ሶማል እብ ረከበየ ሐብሬ፡ ሕኩመት አቶብየ እግል መናቢት ሐርብ ስለሕ ከፊፍ ወርሳሰ ክምሰል ሰዔት አከደት። (ጦግ ዕልብ 133, 134, 135. 136 ግነሕ)135

ሳልሳይ -ተቅሪር 4 ማዮ 2006

1. አቶብየ እግል መትዐዳይት ፈደራልያይት ሕኩመት ሶማል ዲብ ጃንዋሪ፡ ማርስ ወኣፕሪል 2006 ሸሕነት ስለስ መካይን ለገብእ ዐስከርያይ ስለሕ ሀበት። መራቅባይ ሐሸም እብ ጀሀቱ፡ አቶብየ እግለ ቀድየት በሊስ እግል ተሀብ እተ እብ ጀዋብ ሐበረ። ምናተ እብ መፍሁም አሰባብ በሊስ ኢረክበ። (ጦግ ዕልብ 22, 23, 24 ናይለ ተቅሪር ርኤ) 136

ራብዓይ፦ ተቅሪር 22 ኖሸምበር 2006

ርኢስ መጅልሰ ተንፈዚ መሓክም እስላሚየ ለዐለ ሼክ ሸሪፍ ሼክ አሕመድ፡ ዲብ ዮም 2 ኦክቶበር 2006 አስክ ርኢስ መራቅባይ ሐሸም ብራውን ሼምስኪ ዲብለ ነድአየ ልእከት፦

1. አቶብየ እግል መትዐዳይት ፈደራልየት ሕኩመት እብ ብዝሔ ስለሕ ክቡድ ዲብ ተሀይብ እብ ትሉሉይ እግል ቀራር መኔዕ ስለሕ ዲብ ሶማል ክምሰል ኬደት፡

2. አቶብየ ብዙሕ ዐዶታት ሶማል እንዴ ወረት እግል አሳስያይ እንሳንያይ ሕቁቁ ስካንለ ባካት እንዴ ኬደት፡ እግል ሕርየት ወውሕደት ሶማል ክምሰል ኬደት፡

3. አቶብየ እግለ ዲብ ሶማል ለትወድዩ ወራር ወጸብኢት እግል ገልበቦት፡ ሔፍዛይ ሰላም ጄሽ ምን ኢጋድ ወእተሓድ አፍሪቀ እግል ልትነደእ ክምሰል ጠልበት ሐበረ። 137

ሓምሳይ፦ ተቅሪር 18 ጁላይ 2007

አቶብየ ድድ ቅዋት አልሸባብ አልሙጃህዲን ዲብ ዮም 13 ኣፕሪል 2007 ቀናብል ጸዕደ ፎስፎረስ ትነፈዐት። እሊ ህዬ ናይ ላባፍራቶሪ ወዐስከርዩን ሰብ መቅደረት ለአከደዉቱ። ገሮብለ አረይ ልትባተክ ዲብ ህለ፡ ለትለከፈ እቱ ባካት ህዬ ዲብ ጸዕደ ሕብር ትበደለ። (ጦጋት ዕልብ 31,32,33 ናይለ ተቅሪር ርኤ)138

ሳድሳይ፦ ተቅሪር 24 ኣፕሪል 2008

1. ዲብሎማስዩን ዐክሰርዩን ሰብ መቅደረት ክምሰለ ሸርሑዎ፡ ዲብ ሶማል ለዐለት ቅወት አቶብየ ምን 5000 አስክ 20000 ትትጌመም።

2. ቅዋት አቶብየ እብ ውሕዳት ሕኩመት ዲብ ትሰዔ እግል ቅዋት መትቃውመት ዘብጦ ዐለው።

3. ቅዋት አቶብየ ዲብ ሶማል ስለላይ ሐብሬታት ለአክቦ፡ ናይ አምን ዐመልያይ ወዱ ወዐስከርያይ ሐርብ መረሐ ዐለው።

4. ቅዋት አቶብየ አስክ ግርበት 2007 ዲብ ዓሲመት መዲነትዕስኩራም ሐቀለ ጸንሐው፡ ሐሬ ዲብ ብዕድ ድዋራትመ እብ ብዝሔ ልትሐረኮ ዐለው።

5. አቶብየ ስለሕ እበ ጸዐነ ጥያራት፡ 25 ሰፈርያይ ጀው ዲብ ሶማል ወዴት። ተፋሲል ናይ እሊ ህዬ ሲቪል አሸይሸን አከደዩ።

6. አቶብየ እግለ መሳኒቼቶም ለትብሎም ቀባይል ሶማል ስለሐት።

7. አቶብየ እግል ቅዋት ፕንትላንድ ስለሕ ወርሳሰ ሰዔት። (ጦጋት 87, 88, 89, 91, 93, 95 ናይለ ተቅሪር ራጄዕ)139

ሳብዓይ፦ ተቅሪር 10 ዲሰምበር 2008

1. ሀለዮት ቅዋት አቶብየ ዲብ ሶማል ወምሰል አቶብየ ለትመሳነው ሐሸመት ስድየተ፡ እግል ቀራር መኔዕ ስለሕ ዲብ ሶማል ለልትዐዳዊ ወለከይድ ቱ።

2. አቶብየ ውሕዳተ አስክ ሶማል ለነድአት እብ እጃዘት መትዐደይት ፈደራልየት ሕኩመት ሶማል ሰበት ቱ፡ ቀራር መኔዕ ስለሕ ክምሰል ኢከሰሳተ ለሸርሐት። ሰበት እሊ እብ ሸርሐ ሕርተ በሀለት ቱ። ምናተ ሕኩመት ሶማል፡ ምነ ናይ መኔዕ ቀራር እግለ ገብአት ትግበእ ጀሀት ሕር እግል ቲዴ ኢቀድረት። ኖስከ ሕር አነ ብሂል ህዬ እግል ኖሱ መሻክል ቱ።

3. መራቅባይ ሐሸም፡ ሀለዮት አቶብየ ዲብ ሶማል ወዲስ አበበ ዲብ ሶማል ስለሕ እግል ኢልትነደእ ለሐልፈ ቀራር ክምቱ አከደት።

4. ቅዋት አቶብየ ዲብ ደንጎበ ኦጎስት 2008 ሕዱድ ሶማል እንዴ ተዐሮረ እግል ቴልየቱ ላቶም ሚሊሻታት ስለሕ ወርሳሰ ሀበ። (ጦጋት ዕልብ 106,155,158,159 ናይለ ተቅሪር ርኤ)140

ሳምናይ፦ ተቅሪር 10 ማርስ 2010

አቶብየ እግለ አግደ ዲብ ሶማል ስለሕ ወርሳሰ ለትነድእ ወዐስከርያይ ተድሪብ ለተሀይብ ደውለት ተ ለዐለት። (ጦግ ዕልብ 157ራጄዕ)141

ታሳዓይ፦ ተቅሪር 20 ጁን 2011

1. "ሕኩመት አቶብየ ምን ረዩም ወቅት እንዴ አስተብዴት እግል ብዝሓም ሙስለሒን ሐሸመት ዲብ ተአይድ ወትሰዴ ጸንሐት።"

2. "ዎሮ ምነ መራቅባይ ሐሸም ለሻቀለ ጋር ህዬ፡ ቅዋት ድፈዕ አቶብየ ዲብ ሶማል ለወድዉ ናይ አምን ወራታት ቱ። መብዝሑ ዐስከርያይ መትኣታይ አቶብየ ዲብ ድዋራት ጌዶ፡ ባይ፡ ባኮል ወሔራን ቱ ለጀረ። ቅዋት ድፈዕ አቶብየ መዐሳከር ብዙሕ እሱሰ ዐለ።"

3. "ዲብ ማርስ 2011 ቅዋት አቶብየ ዲብ ድሆስማሬብ ዕልብ 21 ናይ ሐርብ መዐስከር አሰሰው።"

4. "ሀለዮት ዐስከርያይ ቅዋት አቶብየ ዲብ ምድር ሶማል እግለ ዲብ ሶማል ስለሕ እግል ኢልእቱ ለመኔዕ ቀራር ለከይድ ቱ።"142

አሳስ ለአለቡ መሰምስ አቶብየ

ምን ሜርሐት ሕኩመት አቶብየ፡ ርኢስ ወዘረእ ወወዚር ካርጅየት እብ ገበይ ሳብት ወኪሎም ዲብ መነዘመት ምጅልሰ ቅራን ለዐለ ሰፊር ዳዊት የውሀንስ እንዴ ወደው፡ ዲብ ዮም 13 ጁን 2007 አስክ ርኢስ መራቅባይ ሐሸም ብሩኖ ሼምስኪ ዲበ ነድአወኩወ ልእከት፡ አስክ ሶማል ዐስከርያይ መትኣታይ እግል ሊደው ለቀሰበዮም አሰባብ እብ ክእነ ሸረሑ፦

1. አቶብየ ናይ መዳፈዐት ኖስ ሐቀ ክምሰል ትነፈዐት እንዴ ሸርሐት፡ መሓክሚን እስላሚየ እግል ወጠኒያይ አምነ ዲብ ብቆት ለካሬ ክምቱ ለሐብሮ።

2. "ዐሳክር አቶብየ ዲብ ሶማል ልትሓረቦ ልህለው እርሃብዩን ዐናስር ሰበት ህለውቶም።" ቤለው።

3. "ሜርሐት ገለድ መሓክም እስላሚየ እርሃብያይ ሰበት ገብኡ፡ አስክ ሶማል እብ ግዲደ እግል ለአስሐብብ ትም እንዴ ትቤ እግል ልትረኤ ለአለቡ ጋር ቱ።"

4. "ኢትዮጵየ ምን አርወሐተ እግል ትዳፈዕ ቀደም ክሉ ህጁም እግል ተሀርስ ሐቅ ቡ።"

5. "አቶብየ እግል መስኩበት መንጠቀት ቀር አፍሪቀ ዳፈዕ ህሌት።"

6. "ድወል ኢጋድ እግል ተአጅሬ ዲኢኮን እግል ትዳፈዕ እለን መቅደረት ይዐለ እለ።

2. እግል አቶብየ ዲብ ሶማል ለሳደፈተ ጸብኢት ሰበት ዮአለት፡ "መዳፈዐት ሬሕ ቱ እወዴ ለህሌኮ" እግል ቲበል ለለዋዕም እለ ኢኮን።

3. ሶማል እግል አቶብየ ልግበእ ወለገብአት ግዋሬ ደውለት ይአትፈራረሀት። ሰበት እሊ ሕሰይ አቶብየ ደሊል ለአለቡ ሀገጊት ቱ።

4. አቶብየ ዲብ ሶማል ድድ እርሃብዩን ዐናስር ትትሓረብ ክምሰል ህሌት ምንመ ሸርሐት፡ እግል ሸክዋትተ እሰባት እግል ተሀብ እቱ ሰበት ኢቀድረት ላኪን ዝያደት ትፈደሐት።

5. ሸዐብ ሶማል ለለሐዝዩ ስያሰያይ ንዛም እስላሚያይ ልግበእ ወዐውለሚያይ እግል ልሕሬ ሕር ሐቅ ቡ። ሕርያን ሶማልዩን ህዬ እግል ሕኩመት አቶብየ ልግበእ ወእዳረት አሜሪከ ለከሰሰ ኢኮን። ሶማል ሕር ደውለት ወሕር ሸዐብ ቱ። ዲብ ሐንቴ መስኡልየት አቶብየ ይዐለ ወእግል ለህሌ ኢኮን። እሊ ታሪካይ ወስያስያይ አማን ሰበት ገብአ ህዬ መስተዕምረት አቶብየ ዲብ ተማስ ሶማል እግል ልትሸመሞ ሐዘው ምንገብእ፡ እምበል መትከባቱ ወሐሸሞቱ ብዕድ ሕርያን አለቦም።

6. ሚሳቅ መነዘመት ኢጋድ ወእተሓድ አፍሪቀ ስያደት ወውሕደት ነፈር ድወል እግል ለሐሸም ክምሰል ቡ ወዲብ ናይ ቅደይ ከርስ ነፈር ድወል መትኣታይ እግል ለህሌ ክምሰል አለቡቱ ለለአዝዝ። ሰበት እሊ ሕኩመት አቶብየ፡ ናይ ሶማል ወራሩ እግል አትመሳማስ ለወድዩ ለዐለ ጀርቤታት ቅሎዕ ወኢክቡት ሌጠ እንዴ ኢገብእ፡ ክምሰል ዋጅብ መብቅያይት ዛህረት ሰበት ዐለት እግል ልትሰቀቅ ዐለ እሉ።

ዓፍዮት

ከልሹም መሐመድ

እብ ደማነት ለቡ ጅማዕ ቫይረስ ለሰበቡ መእረር ከብደት ንዳፍዕ

እድንያይት ኣምዕል መእረር ከብደት "እብ ደማነት ለቡ ጅማዕ ቫይረስ ለሰበቡ መእረር ከብደት ንዳፍዕ" እበ ትብል ስቅራት ዮም 29 ጁላይ ዲብ ኣስመረ ክም ትዘከረት ዲብ ከበር ቃርኣሙ ተሀሉ።

ከብደት ሐቴ ምነ እት ሀለዮትነ ተረት ዐባይ ለተገዴ ክልቀት ተ። ኣሸቃለ ብዙሕ ወሕቡሉክ ቴ። ሐድ 500 ለገብእ ብትር ብእተ። መራነት ትሰኔዕ ወዲብ ስርዐት ሓቀቶት ነብረ ትነዜሕ ሸቤሕ ወፕሮቲናት ተሓቀቅ (እት ገሮብ ክም ሰፌ ትወዴ) ወእብሊ እግል ስርዐት ሓቀቶት ነብረ ትሰዴ ገሌ ምነ ምን ደምነ እግል ልትገሐፍ ላቡ እኩይ ክም ኣልኮል ኣድውየት ወብዕድ ከሚካላት ተኣጫሬ እት ረግእ ደም ለሰዴ ፕሮቲናት ትሰኔዕ ሄራር ኣሸቃል ገሮብነ ትራቅብ ሰከክር መዓድን ወቪታሚናት እት መዓል ገሮብ እግል ልውዐል ወለልትከዘንመ እግል ልትኣከብ ትሰዴ ለእንነስኦ ኣድውየት እግል ልትደቀቅ ወልክፈፍ ትሸቄ ምን ሕማም ለዳፌዕ እነ ቀመማት(antibody) ትሰኔዕ ከከብደት እግል ኢትሕመም ወኢትትኣረር እግል ንዳፌዕ እለ ለብነ ዎሮ መስነዕ ዐቢ እት ገሮብናተ።

ከብደት ኣዳም ለትፈናተ ኣሰባብ እግል ለኣርረ ቀድር። ለእብ ለመድ "ሰፌር" ለእምብሉ ዕንታት ወገኖበት ቤጨ ሕብር ለለጸብጥ ዎሮ ምን ኣሻይር መእረር ከብደት ሌጣቴ ሀቴ በይኑ መእረር ከብደት ለሐብር በሀለት ሀዬ ኢኮን። ዕንታትነ ቤጨ ለወዴ ብዙሕ ኣሰባብ ሀለ ሰፌር እግል ኖሱ ሕማም እንዴ ኢገብእ እሻረት ናይ ሕማም ቴ። መላርየት ብዙሕ ቀይሒት ሴላት ደም ድምርት ሀሌት ምንገብእ ዕንታትነ ወገኖበትነ ሕብር ጸሐት እግል ልጸበጥ ቀድር መራነት እብ ሕጸሕጸ(ሐሰወት) ልግበእ ወብዕድ ምስምሰ ለዕንድረ ትደበኣ ምንገብእ ዕንታትነ ቤጨ እግል ልምሰል ቀድር . . . ለኣሰባብ ብዙሕቴ።

ከከብደት መእረር ዋድየት ምን ተሀሌ ሰፌር ሐቴ ምነ እሻራት እግል ትግበእ ትቀድር። ነፌር እለ እሻረት እለ እንዴ ይእንረኤ እቴመ ለከብደት እርርት እግል ተሀሌ ትቀድር።

እሊ ናይ ዮም ኣርእስነ ጋብእ ለሀለ እብ ቫይረስ ለመጽእ መእረር ከብደትቴ። እሊ መሻክል ዓፍየት ገቢል ጋብእ ለሀለ ሕማም ኣሰክ ሰነት 2030 ምን ዐለም እግል ልሰረት መነዘመት ዓፍየት እዲነ ስትራቴጂ ራሰመት ሀሌት። ክለን ድወል ዐለም ሀዬ ናየንተ እግል ሊደየ ገለድ ኣትያት ሀለየ። 25 ጁላይ እድንያይት ምዕል ኣብደዮት መእረር ከብደት ጋብኣት ሀሌት። እት ዐድነ ክምለ እለ ሀደግነ ዮም ዓመት እት 29 ጁላይ ትፈቀደት። እግል ኣወል መረትተ ሀዬ ክም እድንያይት ምዕል እት ጀድወል ኣምዕሎታት ዓፍየት እንዴ ኣቴት ትፈቀድ ሀሌት። ዲብ እድንየ ላኪን እግል 16ይት ሰነተ ትፈቀደት።

መእረር ከብደት ለሰብብ ቫይረሳት ብዙሕ ምንማቴ ለኣግደ ሐምስ ቶም። ሀቶም ሀዬ ሄፓታትይትስ A, B, C, D, E (ኤ፡ ቢ፡ ሲ፡ ዴ፡ ኢ) ልትበሀሎ። እት ዐድነ ለልትረኣው ሀዬ ሄፓታትይትስ ቢ ወ ሲ ቶም። ምን ክልኢቶም ሀዬ ለበዝሐ ሄፓታትስ ቢ ቴ።

እት ውዛረት ዓፍየት ሙዲር መራቀበት ሕማማት ዐደዮ ዶ/ር ኣርኣየ ብርሃኔ እተ ምዕል ዲብ ኣሰምዐየ ከሊመት። እሎም ክልኣት ቫይረስ ዐደዮሆም ኣክል ሕድ ከም ኤች.ኣይ.ቪ እብ ደም ለከሰሐ ሓጃት ብሉሕ ለኢትወረዐ ኣላት ሕክምነ መትነፈዕ ምን እም ዲብ ከብድ ለሀለ ዐልቀት ወእብ ጅማዕ ጥሉቅ ከም ለዐዴ እንዴ ኣፍሀመ ለትጸበጠ ነፌር ኣጊድ ኢትዳወ ምንገብእ ዳይም ሕማም ከብደት ፈሸል ከብደት ወምኑመ እንዴ ሐልፌ ኣስክ ሞት እግል ለኣብጽሖ ክም ቀድሮ ሸርሐ።

ዶ/ር ኣርኣየ ተቃሪር መነዘመት መጅልስ ቀራን እንዴ ዘክረ ዲብ ሀበዩ ተውድሕ ዲብ ደንጎበ ሰነት 2022 ቫይረስ እበ ቫይረሳት ለትጸበጠው እብ ደረጀት ዐለም 2.2 ሚልዮን ሐማይም ሐዳይስ ክም ትረከበው እንዴ ሐበረ 1.3 ሚልዮን ሞት ትሰጀለት ቤለ። እንዴ ኣትለ 63 ምእታይት ምነ ምስለ ቫይረስ ነብሮ ለሀለው ዲብ ቃረት ኣፍሪቀ ክም ሀለው ኣብርሀ።

መስኡለት መራቀበት ኤች.ኣይ.ቪ/ኤይድስ ወእብ ጅማዕ ለለዐዴ ሕማማት ሲሲተር ንግስቲ ተሰፋሚካኤል መ እብ ጀሀተ ዲብ ለትፈናተ ጅሃት መጅተማዕነ እበ ገብኣት ድራሰት ዲብ ዐድነ ምን ኣልፍ ነፌር ለ30 ቫይረስ ቢ ወሐምስ ቫይረስ ሲ ክም ብእቶም ሐበረት። እት ዐድነ ፍድኢት ቫይረስ ቢ እግል ኣጀኒት ቀደም 22 ሰነት ዲብ ጀድወል ክታበት እንዴ ኣቴት ክም ኣንበተት እንዴ ሐበረት ጅነ ክም ትወለደ ሐቀ 45 ምዕል ነሰኣ ሰበት ሀለ ላኪን ዝያድ ለተኣደምዕ እግል ትግባእ ኣጀኒት ውልድ ክም ቤለው ዲብ ቀበት 24 ሰዐት ለነሰእወ እግል ተኣትኣቴ ውዛረት ዓፍየት ትከድም ክም ሀሌት ሸርሐት።

ዶክቶር መሐመድ እድሪስ ምን እስብዳልየት መንደፈረ እት

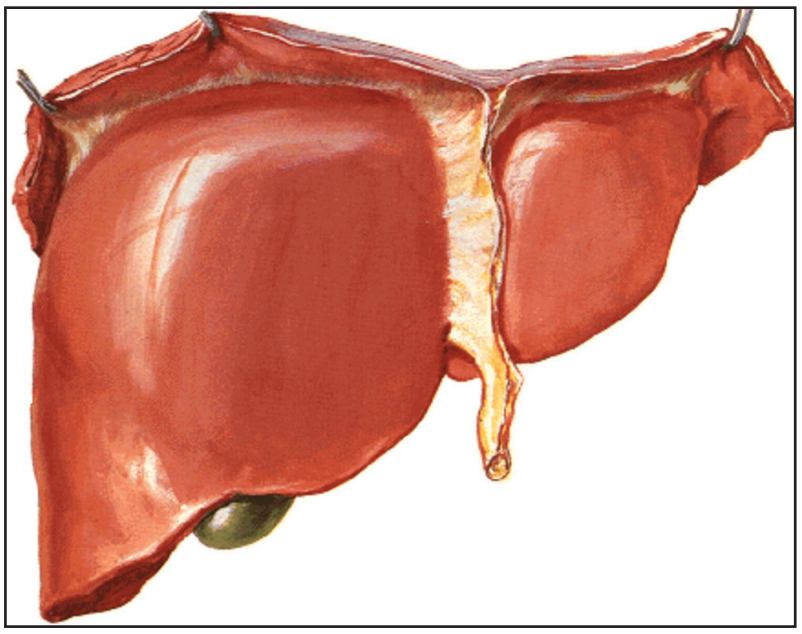

ከብደት ሕያይት

ኣስመሀየ ከሊመት። እሎም ክልኣት ቫይረስ ዐደዮሆም ኣክል ሕድ ከም ኤች.ኣይ.ቪ እብ ደም ለከሰሐ ሓጃት ብሉሕ ለኢትወረዐ ኣላት ሕክምነ መትነፈዕ ምን እም ዲብ ከብድ ለሀለ ዐልቀት ወእብ ጅማዕ ጥሉቅ ከም ለዐዴ እንዴ ኣፍሀመ ለትጸበጠ ነፌር ኣጊድ ኢትዳወ ምንገብእ ዳይም ሕማም ከብደት ፈሸል ከብደት ወምኑመ እንዴ ሐልፌ ኣስክ ሞት እግል ለኣብጽሖ ክም ቀድሮ ሸርሐ።

ዶ/ር ኣርኣየ ተቃሪር መነዘመት መጅልስ ቀራን እንዴ ዘክረ ዲብ ሀበዩ ተውድሕ ዲብ ደንጎበ ሰነት 2022 ቫይረስ እበ ቫይረሳት ለትጸበጠው እብ ደረጀት ዐለም 2.2 ሚልዮን ሐማይም ሐዳይስ ክም ትረከበው እንዴ ሐበረ 1.3 ሚልዮን ሞት ትሰጀለት ቤለ። እንዴ ኣትለ 63 ምእታይት ምነ ምስለ ቫይረስ ነብሮ ለሀለው ዲብ ቃረት ኣፍሪቀ ክም ሀለው ኣብርሀ።

መስኡለት መራቀበት ኤች.ኣይ.ቪ/ኤይድስ ወእብ ጅማዕ ለለዐዴ ሕማማት ሲሲተር ንግስቲ ተሰፋሚካኤል መ እብ ጀሀተ ዲብ ለትፈናተ ጅሃት መጅተማዕነ እበ ገብኣት ድራሰት ዲብ ዐድነ ምን ኣልፍ ነፌር ለ30 ቫይረስ ቢ ወሐምስ ቫይረስ ሲ ክም ብእቶም ሐበረት። እት ዐድነ ፍድኢት ቫይረስ ቢ እግል ኣጀኒት ቀደም 22 ሰነት ዲብ ጀድወል ክታበት እንዴ ኣቴት ክም ኣንበተት እንዴ ሐበረት ጅነ ክም ትወለደ ሐቀ 45 ምዕል ነሰኣ ሰበት ሀለ ላኪን ዝያድ ለተኣደምዕ እግል ትግባእ ኣጀኒት ውልድ ክም ቤለው ዲብ ቀበት 24 ሰዐት ለነሰእወ እግል ተኣትኣቴ ውዛረት ዓፍየት ትከድም ክም ሀሌት ሸርሐት።

ዶክቶር መሐመድ እድሪስ ምን እስብዳልየት መንደፈረ እት

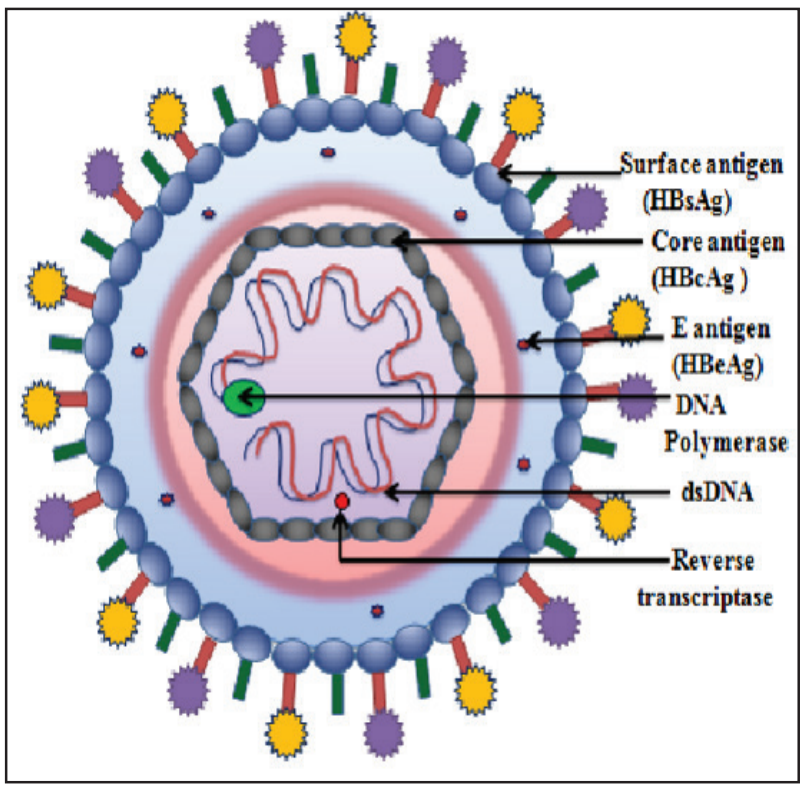

ቫይረስ ሄፓታይትስ ቢ

ከሊእ ዐንቀር (ቃደሮት)፡ ሓጀሞት፡ ዋተቦት . . .

- ምን ቫይረስ ለብእተ እም እት ከብድ ዲብለ ሀለ ውላደ ዝያድ ሀዬ እት መደት መትወላዱ። ለጅነ 90 ምእታይት እተ መደት መትወላዱ ቴ ለለዐዴ እቴ።

ዳወዮት

ሄፓታይትስ ሲ ደወ ቡ። ሕሙም ዲብ ሕክምነ እንዴ ጌሰ ሕማሙ ሐቀ ትፈረገ ደዋሁ እንዴ ነሰኣ እግል ልሕዴ ምኑ ቀድር። ደኣም ክታበት ኣለቡ።

ሄፓታይትስ ቢ ሀዬ ደወ እንዴ ነሰኣከ ምነ ሕማም ክም ትጸሬ ለወዴ ደወ ኣለቡ። ምናተ ከብደት እግል ኢትደመዕ ቅያስለ ቫይረስ እትለ ትደሀረ ዐደዱ ለለበዋሮ ደወ ሀለ። እብ ኣሳስ ቅያስ ቫይረስ እተ ደም እግል ከብደት ኣክል ኣዩ ደረር ወዴ እተ እንዴ ትረኣ ለቅያስ ሸበህ ገብኣ ምንገብእ ደወ እግል ኢለትሐዜ ቀድር። ቅያስለ ቫይረስ ብዙሕ ሐቀ ሀለ ወእት ዓፍየትለ ከብደት ሐቀ ለኣፈርህ ላኪን ለቅያስ ለለውሕድ ልትሀየብ። ታመት ሐዮት ለለደምን ደዋመ ምን ኣለቡ ዲመ ክም ኢረክብ ለትወዴ ፍድኢት ብእቴ። እቡቴ ጅነ ፍድኢቴ እት ወክዱ እግል ልንሰእ ለልትሐዜ።

ክርዐት/ዳፍየት

ጅነ ውልድ ክም ቤለ ክታበት ሄፓታይትስ ቢ ነሰኣ ምንገብእ ምን 90-95 ምእታይት ምነ ሕማም ብያን ገብእ።

እሊ ቫይረስ እሊ እት ዘርእ ወድተብዐት እብ ብዝሔ፡ እት ፈሻይ ቅን ወለት ኣንስ ሀዬ እብ ምግባይ ዐደድ ሰበት ልትረከብ ምን ጅመዕ ጥሉቅ መትዐቃብ ለኣግደ ገበይ ክርዐቴ ተ። እሊ ሀዬ ኣስክ ህዳይ ምን ጅመዕ መትሐራም፡ ሐቀ ህዳይ እግል መለሀይ ሐላልከ ኣቅንያት፡ ወኣትሐዘ ምንገብእ ኮንዶም እብ ገበይ ራትዐት መትነፈዕ።

ክል ነፌር ለቫይረስ ሀለ እቴ መኢኮን ሓለቴ እግል ልድሌ እብ ምራዱ መርመረ ምን ወዴ ሀዬ እግል ኖሱ ወሰብኡ ገበይ ደሐን ለኣጠፌሕ።

ክል ዐምሳት መርመረ ሄፓታይትስ ቢ ቫይረስ እግል ቲዴ፡ ጸንሐ እተ ምንገብእ ሀዬ ሐኪም ለልሀይባቴ መምሬሕ እብ ተኣስትህል እግል ተኣተግብሮ።

ኣጀኒት ወቅት ፍድኢቶም እግል ኢልሓልፎ መትደጋግ።

ለገብኣት እሊ ቫይረስ ለብእተ እም እግል ትዕመሰ ዶል ትበርምጅ ምስል ሐኪመ እግል ትጋሜ ለሔሳቴ።

ውዛረት ዓፍየት ትወድዮ ለሀሌት ጸገም ሚ መስል

- monono-valent ለልትበሀል ደወ ሄፓታይትስ ቢ ቫይረስ ኣትኣተዮት
- እት ክድመት ዓፍየት ክስኣም እግለ ሀለው ክታበት ሂበት፡ ክምሰልሁመ እግል ፈያቲብ . . . ከቲብ
- ክለን ዐመሲ ናይ ሄፓታይትስ ቢ ቫይረስ መርመራ ገብእ እለን

ደወ ናይ ቫይረሳት ሄፓታይትስ ቢ ወሲ (HBV & HCV) ለልትኣዘዝ እሎም ደዋሆም እብ ለሀ ነሰኣ።

ከምን እሊ እግል ከብደት ምን መእረር ቀሊል ኣስክ ፈሸል ለልኣበጸሐ እብ ቫይረስ ለመጽእ ሕማም እግል ንትሰለም ገበይ ደሐን ንሕሬ። ምን ደሐኑ ለኢተኣከደት ጅመዕ ነፍስነ ንጸበጥ። እሊ ቫይረስ ለሀለ እቶም ቀሊል ልግበእ ወክቡድ መእረር ከብደት ለሳደፈዮም እግል ከብደት መደረተ ለለዘይድ መካይድ ምኑ እግል ሊሪሞ ብእቶም። ሀቴ ሀዬ፡ ምን ኣልኮል/ከምረት፡ ትንባክ ወሰጃይር፡ ቅያሱ ወኑዕየቴ ለኢልትኣመር ስራይ ዐድ እግል ልትዐቀቦ ልትመከሮ።

ዔማት፡- ውዛረት ዓፍየት ፈሬዕ ሕማማት ዐደዮ

ሐቴ ምን እሻራት መእረር ከብደት

መህረጃን ኤረትርየ 2024፡ ወዝክረት 50 ሰነት ቦሎኛ

ሳልሕ ገመ
ምስውር፡ ክብሮም ጸሃዬ

ሐረት ኤስፖ አስመረ ዮም ዓመት መህረጃን ኤረትርየ ሰነት 2024፡ ክምሰልሁመ ዝክረት 50 ሰነት ቦሎኛ ተዐይድ ህሌት። እተ ሐረት ምነ ዝያድ አዳም ለዐጅብ ለህለ ዕፈታት ህዬ እብ ወካይል 16 ድወል ካርጅ ለነብሮ ኤረትርዩን ለትዳለ ዝክረት በሎኛቱ። ከእሊ ለከስስ ተውዴሕ እግል ለህበነ አሰይድ ግርማይ ሀብቴሚካኤል መስኡል ሸኡን ጃልያት ወመዕየ ፈሬዕ ኢጣልየ ራክባም ዐልነ፡ ለህቤናቱ ተውዴሕ እት ናይ ዮም ጥብዐትነ ነአፈግሩ ህሌነ። ከቅራአት በኪተት።

እትሊ ናይ 50 ሰነት ዝክረት ቦሎኛ እግል ነዐይድ መጽአነ። እትሊ ህዬ 16 ደውለት ለገብአ እንዴ ወከለየ ማጽኣት ህለየ። ነናየን ታሪክ ለሸፈሕ ዶር ሙነዘማት ጀማሂር ወገብእ ለዐለ ኤረትርየ ምስል ድወል እዲነ እግል አትኣማር፡ ሸዐብ እንዴ ነዘምከ ዲብ ንዳል ለሻርክ እቡ አግቡይ እግል አተራድ፡ ክሉ ገብእ ለዐለ ወራታት እብ ክል ድወሉ ምንመ ህለ፡ ዝያድ እግል ክሉ ለትወጤት ኢጣልየ ሰበት ዐለት፡ እት ሰነት 1974 እት ቦሎኛ አንበትናሁ።

ቀደም በሎኛ ላኪን ዲብ ቦሎኛ ለአብጽሐ እት አሮበ እግል ልዘከር ለቡ ታሪክ ዐለ። ዲብ ሰነት 1970 እት ሙኒክ ጀርመን፡ ሰነት 1972፡ ክምሰልሁመ ሰነት 1973 እበ ሰልፋያም ለዐለው ደረሰ ለአንበት ተጀሞዕ ኤረትርዩን ናይ ድወል አሮበ፡ ሐቀሁ ሸቃለ ለትሓብረው እቱ እግል ሰለስ ሰነት እት ጀርመን ገብአ። እት ሰነት 1974 ህዬ እት ኢጣልየ ነክሰ፡ ለወክድ ለህይ እት ኢጣልየ ልግበእ ወቦሎኛ ሸዐብ ብዞሕ ይዐለ። ምናተ ምስለ ለዐለ መሻክል ናይ ዐድነ አዳም ሰልፍ ዲብ ኢጣልየ መጽእ ሰበት ዐለ፡ ወክም መዐደዩት ህተ ሰበት ዐለት እብ ሰበብ እሊ አዳም እት በዜሕ እተ ሰበት መጽኣ፡ ወለሔሰት አካነት ህተ ሰበት ገብአት፡ ወእንዴ ትክምከምነ እግል ንሻርክ እተ ለእንቀድር ሰበት ዐለት እብሊ መዲነት ቦሎኛ ተሐሬት።

ለትሐሬት እቡ ናይ የሳርዩን ወናይ ሸዐብ ቅወት ክምሰልሁመ ምስልነ እግል ልትዓወኖ ለቀድሮ ወለሸዐብ መትሐድራይ ሰበትቱ፡ እተ ወክድ ለህይ እት ሰነት 1974 ለሔሰት ህተ ሰበት ዐለት እት ቦሎኛ እግል ልግበእ መፋህመት ገብአት። እብ አሳስ እሊ እብ 280 ለገብአ አዕዳእ ትበገሰ። እሎም ሑዳም ምን ሑድ ድወል ክም ጀርመን ወደረሰ ናይ ሩሰየ ለዐለው ህቶም አንበተዉ። ሐቀ እሊ እት ክል ሰነት ለዐደድ እት ወሰክ አሰክ መደት ሕርየት ሄረረ። ወክድ ሕርየት ህዬ፡ መሻርከትለ መህረጃን ቦሎኛ ምን ኩለ አሮበ ዝያድ 13 አልፍ በጽሐ።

ሰልፍ እት ቦሎኛ ለአነብት እት ህለ መህረጃን ኢኮኒ ለዐለ፡ ምን ሰነት 1974 አሰክ ሰነት 1983 ለህለየ 9 ሰነት ሙእተመራትቱ ገብእ ለዐለ። ክም ናይ ለትፈናተ መሓብር መትነዛም መሕበር ሸቃለ፡ መሕበር አንሳት፡ መሕበር ደረሰ እት ወዴ፡ ፈዛዐት ሰያሰት እንዴ ወቀልከ፡ እብ ከአፎ ሸዐብ ልትነዘም ወልትከምከም ወምስል ሰውረቱ ሻርክ ለልብል አግቡይ እቱ ልትቀፈር ለዐለ። ሐቀ እሊ እምበለ ሑዳም አዕዳእ ለዐለው ለፈሀም ሰበት ዜደ ሸዐብ ብዞሕ ኖሱ እት ተንክር መጽኣ። እብ አሳስ እሊ እት ሰነት 1984 ህዬ አዳም ክም ተጀሞዕ ለልትነፈዕ እቡ መህረጃን አስተብደ። ዲብ እሊ ወክድ እሊ ለሙሻርክ ሐድ 4 አልፍ በጼሕ ዐለ። ሐቀ እሊ ሰነት ሰነት ለመሻርከት ዲብ በዝሖ ምን ሜዳን ለመጽአው ወምን ምግባይ ምፍጋር ጸሓይ መጽኦ ለዐለው ፈናኔን ክም ከረ የማኔ ባርየ፡ ሀይሌ ገብሩ፡ ወደሃይ ኤረትርየ ለትትብሀል ፍርቀት ዓዳት ክም ከረ እንጅኔር አስገዶም ክሎም ፈናኔን እት ከረ ሰውድየ ለዐለው ሰነት 1987 ወሰነት 1988 መጽአውነ ወአሰክ ሰነት 1991መ አተላለው። ቀደም እሊ ላኪን ሐድ 30 ነፈር ለትከምክም ፍርቀት ጀብሀት ሸዕብየት ምን ሜዳን ቦሎኛ መጽኣት።

እትሊ ወክድ እሊ ጅኑድ እግል ልምጽኦቱ እንዴ ትብሀለ ምን ለትፈናተ ድወል ዝያድ ለመሻረከት ዐቤት። ቀደሙ ህዬ እብ ዐቢሁ ውቁላም ናይ ሰያሰት መስኡሊን ምን ሰነት 1977 አወላይ ሙእተመር ለገብአ እቱ ወክድ እትሊ ናይ ቦሎኛ መጽኡነ ዐለው። ናዮም ምጽኣት ህዬ ተረት ዐባይ ዐለት እግለ፡ ናይ ክልኤ ተንዚም ወእግል ውሕደት ገብእ ለዐለ ጅህድ ክሉ ሰውረት ለገንሕ ፈሀም ወድሩሰ ለሃይቦ ሰበት ዐለው፡ ወምስልለ እት ወጠን ገብእ ለዐለ ወራታት ተንዚም ወተጠውራቱ ለከስስ ክቱብ ልትለአክ እትነ ሰበት ዐለ፡ ምን በርናምጅ አብደዮት ቅዊት እንዴ አስተብዴከ ክሉ አህዳፍ ናይለ ተንዚም ወናይ መሰተቅበል ሰታቱ እብ ርሒቡ፡ እብ ተዕሊም ብዝሓም ከዋድር እት ሜዳን እንዴ ደርሰው ለመጽአው ዲብ ለትፈናተ ድወል አሮበ እንዴ ጌሰው ድሩሰ ለሀይቦ ሰበት ዐለው፡ አስክ ሰነት 1991 እሊቱ ለዐለ ለናይ መትነዛም ወመትከምካም ኤረትርዩን እት መህረጃናት።

እሊ ናይ 50 ሰነት እምብሉ ለህሌነ ህዬ ክልኤ ደረጀት ሐልፈ፡ ለሐቴ ለናይ ሙእተመራት ወመትነዛም እት ገብእ፡ ለካልኣይ ወክድ ምን ሰነት 1984 ወእንሰር ህዬ፡ መህረጃን በህለት ናይ ማህረጃናት ወክድ እንዴ ገብኣቱ ለዋሰለ። ሐቀ ሕርየት ለህለ ናይ 33 ሰነት ወክድ እንዴ ወሰከ እቱ። እሊ ለትፈናተ ወራታት ክም አምር ክቱብ፡ ዓዳት፡ ርያደት ወብዕድ ነሻጣት ለገብእ እቱ፡ ከምሰልሁመ ናይ እዕላም ለትትብሀል ለጅነት እግለ ነሻጣት ለቀድሞ እቡ አግቡይ ክሉ እንወዴ። እት ለትፈናተ ድወል ህዬ፡ እብ አሳስ መምሬሕለ ለጅነት ውቅል ህዬ ለነሻጣት ገብእ።

በዲር ለመሻርከት ዲብ ቦሎኛ እተ ልትጀምየ እቱ ለዐለው ወክድ፡ ምን ክል ድወል 10 ምእታይት አው 20 ምእታይት ክም ሻርኮ እንወዴ ወዲብ ሐቴ ደውለት እጅትመዕ መዋጅህት እንወዴ ወሐሬ ዲብ ኢጣልየ ለማህረጃን ገብእ ዐለ። እንዴ ተለ ህዬ ክሉ ጀላብ እግል ልሻርክ እቱ፡ ደለ ለሐዜ ኤረትሪ ፍቶሕ ገብአ እሉ። ለልጃን ህዬ እብ መባደረት ናይ ኖሰን ክሉ አዳም ለልትከበተ እቱ አካናት ወቃዓት፡ መትፋግዒ ወሐብሬ ከምሰልሁመ ለልትሐዜ ናይ ነብረ ወሰታይ መዳላይ ወድየ። ለመሻርካይ ህዬ ናዩ ክምቱ እንዴ ፋህመ ውሕደት ኤረትርየ እግል አተራድ ወመሻረከት ናይ ሕበር እግል ጠወሮት ኖሱ እትሊ መህረጃናት እሊ ዶር ዐቢ አውቀ።

ዎሮ ምነ ዐቢ ሃዳፍ ናይለ መትነዛም ህዬ ሚተ ኤረትርየ ምስል እዲነ አትኣማርቱ። ምን መደት ንዳል እንዴ አንበተ ራቴዕ ሀደፍ ንዳል ሸዐብ ኤረትርየ ወአሰክ እሊ ወክድ እሊመ ልትሸቁ እቱ ለህላቱ። እግልሚ፡ እት ረአሰ ኤረትርየ ለገብእ ዓዳወት ብዞሕ ክምቱ ክልነ ለንአምሩቱ። ክም መሰል እት መጃል ወሳእል እዕላም ናይ ጻብኢት ለፈግር ህለ እሊ ትም እንዴ ትቤ ርኤካሁ ምንገብእ መጃል ወጠንከ ገበይ ብዕደት ለአጸብጡ። ሰበት እሊ እት ካርጅ ለህለው ኤረትርዩን እሊ እግል ሰይሖት ለኢገበዩ ጸብጥ ወእብ ሰበት ኤረትርየ ለልትብሀል ዲቡቱ ዝያድ እንሸቁ ወለራትዐት ነሰእል ወለልትብሀል ለህለ ካጥእ በሃላት ክም ልትሰየሕ እንወዴ። ዝያድ መሳኒት እግል ነአብዜሕ ገብአነ ምንገብእ፡ እግለ ለቀርቡነ ወባክነ ለበጥሮ ለአማን እት ነአፍህም ወዐዙማት እት እንወዴ ምስልነ ክም ሻርኮ እንወዴ። እሊ እግል ናይ በርለማናት ወዲብ ለትፈናተ ሰልጠት ለህለውመ ዝያድ ክም ልፍህሙነ ለእንወድዩቱ። ዲብ ኤረትርየ እንዴ መጽአው ህዬ ለአማን እግል ልርአው እብ ዋዴሕ ነአፍህሞም። ሐቀ እሊ ረአዮም እንዴ በደለው መጦርነ ለበጥሮ ብዝሓም ቶም።

እት ኤረትርየ ለህለ ዓዳት ወሰላም እቡ ልትዐጀቦ። እት ኤረትርየ እት ክል አካን ምንገይስ ወዐፍሽ ምን በዴ ምንከ ለረክበዩ ሸዐብ ሰልመካቱ። እብሊ እት ኤረትርየ ለህሌት ረሀየት ተአትዐጅብ ልብሎ ወሓለት ጀው ናይ ዐድነ ተዐጅቦም። ከምሰልሁመ ንኡሽ ወዐቢ አንስ ወተብዐት እብ ሕርየት ለልትሐረክ እተ፡ ጋሽ ለፈቴ ወለልትከበት ሸዐብ ለበ ደውለት ክም ረአዋመ ሰኒ ልትረይሖ።

እት ኤረትርየ እት ብዕድ ድወል አፍሪቀ ለኢትትረከብ ሐዳረት ወሕድርኖት ክም ረአውመ ለአማን እግል ብዕዳም ኤረትርየ ለኢልአምሮ ዲብ አፍህሞት ወኤረትርየ እግል ኤረትርዩን እብ ውሕደት ሐቴ እዴ እንዴ ገብአው እግል ሊግሶ ምነ ለሰደዮቱ። ዮም እት ክሉ ጃልያት ለትወለደው አግሩዝ እንዴ ኢተርፎ ምስል ዐዶል ለልትኣመሮቡ ወሀገጊት ዐዶም ለልፍህሞቡ ናይ ሂገ-እም መዳርስ ለረክቦቡ ወእት መህረጃናት እንዴ ሻረከው ናይ ዐዶም ተጀሞዕ ለልሐድሮቡ ወታሪክ ናይ ዐዶም ለደርሶቡ አግቡይ ልትከደም እቱ ሰበት ህለ፡ መህረጃናት ኤረትርየ ዕላመት ናይ ወጠንየት እንዴ ገብኣቱ ልሄርር ለህለ ሌጠ እንዴ ኢገብእ፡ ክል መዋጥን እብ ፍንቱይ ነኣይሽ ምስል ሙጅተመዕ ዐዶም ለልትሓበሮ እቱ ሰበትቱ፡ አብ አሮካይ ልታከው። እብሊቱ ዋልዴን ምን ረዩም ወቅሩብ ውላዶም እንዴ ጸብጠው እት መህረጃናት ወጠኖም እግል ልሻርኮ ማሎም ወወክዶም እንዴ ኢጠምየ እት ሻርኮ ለትርእዮም።

አሰይድ ግርማይ ሀብቴሚካኤል

ሕዱግ ስሌማን

ሸባብ

ዶ/ር ዑመር ዑስማን

እት እድንየ እት ጅወትነ ምን ገብእ ወምስል አንፋር ብዕዳም፡ ፍንጌር ወፈንጨጋር እግል ልሳድፍ ቀድር። እግል መሰል፡ እት ሐቴ ሳዐት እብ እንክር ዎሮ ምስል ጀማዓትከ መዋዕድ እት ብከ፡ ብዕድ ነፈር እት ነፍሰ ለሳዐት ዕልም ሰኒ ለልትረከብ ምኑ ሰሚናር እቱ እግል ትሻርክ ለዐዝመከ።

እብ ብዕድ እንክር ህዬ፡ ዎሮ ነፈር እት ገበይ ለረክበዩ ነፈር ዶል ልትዓየሩ፡ እግል ልብለሰ እቱ አውመ ድንን እንዴ ቤለ እግል ልሕለፉ ላዝም እግል ልሕሬ ቡ።

ክም እለን እት ለዐል ለሸረሕናሀን አምሳል ወብዝሓት እትለ መጽእ ወቅት ለእንርእየን እክትላፋት እግል ልሳድፍ ቀድር። ክም ሸባብ ህዬ እት ክም እለ ሓለት ለእንነሰኡ ራቴዕ አግቡይ ፈቴሕ፡ እት ረአሰ አማን ለአተንከበ ወእብ በሰር ወፈሀም ለተለ እግል ልግባእ ቡ። እት ክም እለ ሓለት ኢመፋሀመት ለህለው አንፋር ህዬ፡ ለለአትብእሶም ጋር ምን ቁሪናሀ እብ ሰብር ወዐቅል እግል ልፍሀሞ እግል ልጀርቦ ቦም። እት ፍንጌ አንፋር አው ጀማዓት ገአ ምን ገብእ ህዬ፡ በደል እት ናይከ ፍክር፡ መንፈዐት ወጀሀት ሌጠ ተአተንክብ፡ የምክን እሎም ድድጄ ለህለው አንፋር ከአፎ ልፍሀሙ፡ ለሀቶም ልቡለ ህለው ገበይ ርእየት ህዬ እብ ራቴዕ ፍሀመ ህሌኮ መኢፋሉ እት ትብል ነፍከ ታየኖት ለአትሐዜ።

ታየኖት ኢመፋሀመት

ርቶዕ ወዕዉት ፈቴሕ ፍንጌር፡ አወል እግለ ሳደፈ ፈንጨጋር እብ ዋዴሕ እግል ፍሂም ምን ቁሪናሀ ታየኖት ወፈተሾት ለአትሐዜ። እትለ ታይኖት፡ ክሎም እትለ ኢመፋሀመት ለህለው አንፋር፡ መባጥሮም፡ ምራዶም፡ መሳልሖም፡ ዕላቃቶም ወብዕድ እብ ራትዐት ገበይ ፍሂም ለአትሐዜ። እለ ሐቀ ፈሀምከ ህዬ፡ እሎም አንፋር እግልሚ እለ ለመሰል ረአይ ለሀይቦ ህለው፡ መባጽሖም ወፈሀሞም ሚቱ እግል ነአምር ሰዴነ። እብ አተላላይ ቅድረት አምር እት ረአሰ እለ ኢመፋሀመት ናይ ክል ለከሰሶም አንፋር ወእግለ መጃል እብ ክሉ ጀሃት ክም ልርእዉ ውዴ።

እት ኢመፋሀመት ለህለው አንፋር ፈረኃት ወፈንታይ

እት ለገአ አከይ መቅሬሕ፡ ለልትሃገው፡ ልትብአሶ ወሸኩ ለህለው አንፋር፡ እሎም ፈረኃት ቀሊል እግል ልግባእ ቀድር፡ እብ ግራሀም ላኪን፡ ምህም ተአሲር እት አሰነዮት ልግባእ መኣከዮት ተረት ለቦም፡ እብ መሰለሐት ልግባእ፡ ተረቶም እግል ፍድየት ምስል እለ መሻክል ትርድት ዕላቀት ለቦም አንፋር ህለው። አወል ክም እሎም አንፋር ህለው መኢፋሉ አትአክድ፡ ሐቀሁ ህለው ምን ገብእ ምን ቶም ወእግል እለ ፈንጨጋር እብ ከአፎ እዴሀም ለኣቱ እቱ እግል ትፍሀም ጀርብ። እሎም አንፋር እሎም ዶል ዶል ለሰብለ ምሽክለትመ ለኢልፍሁሞም እግል ልግብኦ ቀድሮ። እግል መሰል እት ዎሮ ሻሬዕ ሰለአሰ ሐቴ ጅንስ ብዳዐት ለለአዘቡ አንፋር ህለው ኒበል።

ምን እሎም ክልኦት ዶል ልትበአሶ፡ ለሳልሳይ በዐል እኪት ወኢሳብብ ሐቀ ገአ እት ለትፈናተ አውቃት እት ክልኢቶም ብኡሳም ልህለው ሰብ ብዳዐት እት ገይሰ፡ ፍሳን ክእኒ ልብለከ ዐለ፡ ኢትሕደጉ ወብዕድ እት ልብል ለኢመፋሀመት እት ለኢትሰላሕ እተ ደረጀት እግል ለአብጸሐ ቀድር። እግልሚ ክልኢትም ሐቀ ትብአሰው ወደካኪኖም ደበአ፡ ዘባይን እቼ እግል ልምጸአ ቱ ለልብል መፍሁም እግል ለህሌ እሉ ሰበት ቀድር። ለበዝሐ እት ፍንጌ አንፋር፡ ዓኢሳት ድወል ወብዕድ ለሳድፍ መሻክል እት ግራሁ ብዞሕ መናፍዕት ለህለ እሎም አንፋር አው መአሰሳት ክም ህለው ልትአመር።

እግል መሰል ሐርብ ኡክራንየ ነሰእነ ምን ገብእ፡ ለምህም እለ ሐርብ ለአትበገሰት፡ ክም ለአተላሌ ትወዴ ለህሌት ወሀተ እዴሀ ምን ተአፈገር፡ እት ሐቴ ምዕል ወትሰልሐ፡ እብ ሰበት ደውለት አምሪካ ቱ።

ፈረኃት ሰበብ ፈንጨጋር

ለትፈናተ ኢማፋሀማት ለትፈናተ አሳሰ እግል ለህሌ እሉ ቀድር። ፈረኃት ሰበብ ወአሳሰ ኢማፈሀመት ህዬ፡ ክም ሰር ፈቴሕ ቱ ለልትሐሰብ። እለ ሰበብ እግል ኣመሮት ህዬ፡ ቁሪነ ለቡ ምን ሸዑር ለትብገሰ፡ አማን ወሐቂቀት እግል አውደሖት ለገብእ ብሕሰ ለአትሐዜ። እት ሰሮም ኢመፋሀማት ለልትብአሶ ህለው አንፋር፡ ሚ ቱ ለአትብእሶም ለህለ ለኢለአምሮ እቱ ወቅትመ ህለ።

እግል መሰል ክልኦት ሸባብ እግል ሐቴ ሻበት እት ሐቴ ወቅት እንዴ ፈተወ ዶል ልትብአሶ፡ ዎሮ መሻቂተ ልግባእ መወድ ሕለተ፡ ምስለ እግል ለአትራክቦም እብ በበይኖም ዶል ልትሰኦሉ፡ እት ኣክር እግል ክሎም እንዴ አትኣከ እግሉ እግል ትትረፍ እግል ልክደም ቀደር። እት ክም እለ ሓለት እሎም ክልኦት ሸባብ አውመ ለሻበት አንሳይት ለዋሰጣይ ነፈር እግል ለአትብእሶም ክም ቀድር ኢፈሀመው ምን ገበእ፡ እት ፍንጌሆም ለህለ በአሰ እግል ልትሐለል ኢቀድር።

እት ፍንጌ ድወል፡ መአሰሳት ወገባይል ለሳድፍ ኢመፋሀማትመ፡ ግረ እንዴ አቅበልከ ታሪክ ፈተሾት ለአተሐዜ። ክምሰልሁ እትለ ትወዴ እቱ ወቅት አሳሰ ወመበገሰ ናይለ ሱዱፍ ለህለ አከይ መቃሬሕ እግል ትፍሀም ትቀድር። ክም እለ ኢወዴከ ምን ገበእ፡ ለእት ቀደምከ ሳድፍ ለህለ ናይ ዮም መሻክል ሌጣ ዶል ትርኤ፡ ምልእት ሱረት ኢተሀሌ እከ፡ ወራቴዕ ተቅዩም እግል ትርከብ ኢትቀድር።

ኢፋሎታይ ታእሲር ኢር-ፎን

መስምዕ እዝን/ኢር ፎን እትለ ወቅት እለ ወእብ ፍንቴይ እት ሸባብ፡ ልሙድ ወክሉ ለልትነፈዕ እቡ መሻቀዩ ጋብእ ህለ። ኢር ፎን: ናይ ዕልም መሓደራት፡ ድራሳት፡ ክትብ፡ ሕላይ ልግበእ መብዕድ ሓጃት እግል ንሰመዕ፡ ወእብ ፍንቴይ ህዬ እት ኣካናት ሸቅል ወእት ምግብ ብዞሕ አዳም፡ እት ለህሌነ እቱ ወቅት፡ አዳም እንዴ ይእንረብሸ ለለአትሐዜነ እግል ሰምዐት ሰዴነ። ልገበእ ደአም እምበለ መናፍዕቱመ መደረት ክም ቡ ልትሐበር ወእሉ ለከሰሰ ብዞሕ ብሑሳት ገብአ ወገብእ ህለ።

እት ጃምዓት ቦሰተን ቁድራይ ዲኣግኖስቲክ ኣዲኦሎጂዩ አው ቁድራይ ዕልም ክርን፡ ዶ/ር ብራየን ፍሊጎ ክእኒ ልብል፡ “ምን ቅያስ ወለዐል ውቅል ክርን ለሰመየ አንፋር፡ በህለት ምን 90 ወለዐል ቅያስ ክርን፡ ሐቀ ብዞሕ ወቅት ናይ ሰምዐት መሻክ እግል ልጠውሮ ቀድሮ; ወእት ኣክር ህዬ ጸመምመ እግል ልሰብብ ቀድር። እብ ፍንቴይ ህዬ፡ አጀኒት ነኣይሽ ብዞሕ ወቅት ኢር ፎን ሐቀ ትነፍዐው፡ እግል ልጽመሞ ቀድሮ ልብል።”

እብ ዝያድ፡ እት ምዕል እግል ሰማን ሳያታት፡ እብ 85 ቅያስ ክርን፡ እብ ኢር ፎን እንሰሜዕ ሐቀ ገአነ አውመ እግል አርበዕ ሳያታት፡ እብ 88 ቅያስ ክርን እንሰሜዕ ሐቀ ገአነ ህዬ፡ እት ሐጨር ወቅት እግል ንጽመም ለህለ በክት ዐቢ ቱ።

ለዐበ መሻክል ላኪን ምን 100-105 ቅያስ ክርን እንዴ ወዴነ ዶል እንሰሜዕ እት ሐጨር አምዕሎታት እግል ንጽመም ክም እንቀድር ልትሸረሕ። ልግበእ ደአም እብ ክርን ድህርት እግል ሑድ ሳዕታት እንሰሜዕ ገአነ ምን ገብእ መሸክለት አለበ። ደአም፡ እብ ትሉሉይ እተ እንሰሜዕ እቱ ወቅት፡ እዘነ እግል ነአትዐርፍ ወጅብ።

ኢርፎን እግል ዎሮ ነፈር፡ ለትሸቀ እት ገብእ ብዝሓም አንፋር ላኪን ምስል እት ልትነፈያ እቡ፡ ወልትቃየሮ ልትረአው።

እለ ህዬ ርክሰ እዘን ለአመጽእ፡ ወባክቴርየ እት እዘነ ክም ልትባዘሕ ወዴ። ወእብ ዝያድ፡ እተ ኢርፎን ንትባደል እቱ ወቅት፡ ባክቴርየ ምን ኦሮ ነፈር፡ እት ብዕድ እግል ልሕለፍ ቀድር። ዶ/ር ችራንጀይ “ኢርፎን እግል ንትባደል አለብነ ወሐቀ ላዝም ገአ፡ ቀደም መትነፈያትነ እግል ንምስሑ ወነአንድፉ ወጅብ” ልብል።

ምዴርየት ድጌ እት...

ሰኣል፦ ከደማት ማይ ነዲፍ ህዬ ክእፎ ህለ እትለ ምዴርየትኩም?

በሊሰ፦ ማይ ነዲፍ ብነ እትለን 10 እዳራት ደዋሒ ለእንቤለን ማይ ሲቶ ህለ ዲበን ሰረን እብ ሶላራት ወሰረን ህዬ እብ ናይ እደይ ሃንበኮት ለሰትያተን። እሎም ናይ ቢሸ ለህለው መአሰሰት ህዬ ዲብ ናይ ማይ ሳዕዱነ ሶላር ወዱ እግልነ። እትለ ምዴርየትነ ለህለ ሶላራት ከርበ ምንገብእ ህዬ ሰብ መቅደረት እት አቅሊም ሰበት ህለው እግልነ፡ ሐብሬ ክም ትለአከ ዲቦም እንዴ መጽአው ሰበት ለአሰንዉ መሻክል ናይ ማይ ሲቶ ኢህለ እግልናኒ። ሸወየ አዜመ እብ ድሪል በህለት ሃንበኮት ሰትየ ለህለየ ሰለስ እዳረት ደዋሒ ሰበት ህለየ እግልነ ለመአሰሳት ዓፍየት በጽሐን ኢህለ ለቤልናሀን ዲበንመ ናይ ሶላራት ከደማት እግል ልግበእ እግልነ ነሐዜ። ብዕድ ከዛናት ወራህያት ለከሰሰ እትለ ምዴርየት እምበል እት ዐድ እብርሂም ለህለ ዎሮ ከዛን ዲብ ብዕድ በካት ኢአለብናኒ ለሰበብ ህዬ እለ ምዴርየትነ ብዙሕ ንዋይ ለነብር እተ ሰበትተ ከዛናት ትሸቀ ምንገብእ ምን አርድ ብዕድ ንዋይ እንዴ መጽአ ሰዓርነ እግል ልብላዕ ምኒናቱ ለልብል መቅወመት ናይ ሸዑብ ሰበት ሳደፈ ዎሮ ምነ ለኢሸቄናቡ ሰበብቱ።

ሰኣል፦ ከደማት ከርህበት እትሳላት ወመዋሰለት ህዬ ክእፎ ህሌኩም?

በሊሰ፦ ከርህበት ልቡለ አለብናኒ፡ እትለ ምዴርየትነ ሸብህ መዲነት ለንሐሰበን 5 እዳራት ደውሒ ህለየ እግልነ እለን ዲብ ከጥ አቁርደት ኬሩ ለህለየ ተክሬርየት፡ ዐድእብርሂም፡ ሞኃራይብ (ሐሸንኪቶ) አፍሂሞል ወኬሩተን ህተንመ ከርህበት ልቡሉ ኢህለ ዲበኒ። እትለን እብ ተጃረት ለልትናበሮ እብ ሶላራት ለልትነፍየ ህለው። መዋሰላት ህዬ ሕነ ለምዴርየትነ አካን መካይን ለኢአቴ እተ አለብነ። እለ ምን አቁርዳት እንዴ ትበገሰት አሰክ ሳወ ለትሐልፍ ገበይ አሰክ ሞኃራይብ እብ ቅጥራንተ ለህሌት ለብዕድ ምን ኬሩ አሰክ አፍሂምቦል መ ረድምየትቱ እብ ሰበብ እለ አግቡይነ ውጡይ ሰበትቱ መኪነት ናይ ሐራት እግል ትምጸአነ እንዴ ጠለብነ አሰክ መደት ሕማም ኮሮነ ምን መኃራይብ ምስል ሳወ ሐቴ መኪነት ዐለት እግልነ እትለ ወክድ እለ ላኪን ኢህሌት እግናኒ ለሰፈር ናይ ሸዐብ ላኪን ሰበት ኢበጥር እብ ሰዕር ቃሊ ለለደፍዓ ንኣይሽ መካይን እበን ልትሐረክ ወጋራቱ ለአገዴ ህለ። እት ሙሰተቅበል ህዬ ሐራት እግል ትምጸአነ ወሸዐብ ራህየት እግል ልርከብ እንጠልብ ህሌነ። ብዕድ ናይ እትሳላቱ እትለ ምዴርየትነ እምበል ኬሩ ክሉ በካት እትሳላት ራክብ እግልሚ እትለ ምስልነ ናይ ቢሻ መአሰሰት ሰበት ህሌት ከምሰልሁመ እት አፍሂምቦል መ ኤሪቴል ናዮም ታውር ታክላም ሰበት ህለው እብ ክሉ ክም ንትራከብ ጋብአም ህሌነ ናይ ኬሩ ህዬ አካን እንዴ ርኤነ እት ሙሰተቅበል ክእፎ ከደማት እንራክብ ዲብ ተፋህም ህሌነ።

ሰኣል፦ ለህለ መታክልኩ ሚ መሰል?

በሊሰ፦ ለህለ መታክልነ ሕነ ለህሌነ ዲበ መንጠቀት መኃራይብ ናይ መዓድን ሰበትተ ንሳዕ አካን ብዕደት እንዴ ተሐሬት እግል ልግዓዝ ቃድራም ኢህሌናኒ ወዲብ እለ እግል ኢነሰተቅር ህዬ ህታመ ምስል ናይ መዓድን በርናምጅ ክም መሻክልተ ለህሌት እምበልሁ እትብዕድ እዳራትነመ ማስተር ፕላን እንዴ ዳለ እግለነ እግል ንብነ ንሳዕ እብ ደረጀት ወጠን ጽቡጥ ለህለ ሰበትቱ ሸዐብ ዐድድ ሒለት እግል ልብነ ቃድር ሰበት ኢህለ እለ ዎሮ ምነ መታክልናቱ።

ሰኣል፦ እት አክር ተውሰየት አው ፊነ ምን ብከ?

በሊሰ፦ ለፊነ ለብየ እትለ ወክድ ልግበእ ወሐቀ ሕርየት ሕኩመትነ ሰልፍ ሸዐብ እት ብሩር ለህለ እብ አውለውየት ከደማት ተዕሊም፡ ዓፍየት፡ ነዲፍ ማይ ሲቶ ወእዳረት ክም ረክብ ወዴት እለ ህዬ ሕኩመት እግል ሸዐበ እግል ትውደዩ ለወጅብ ምንማቱ ሸዐብ እብ ዋጅብ ልትነፋዕ እብ ሰበት ኢህለ እግል ልትነፋዕ እቡ እት ወሴ። አጀኒቶም ወለት ወሕጻን እንዴ ኢልብሎ እት ዐግሎ ተዕሊም እግል ለኣሻርኮ ወአሰክ አክር ናይ ተዕሊም ደረጀት እግል ለአተብጽሖ፡ ወሕኩመት ለሸቄቱ እግሎም ከደማት ካልእ ዶል አሰነዮት ዶል ለሐዜ ናይነ እንዴ ቤለው እብ ግሩም እንዴ ጸብጠው ክም ልትነፋዕ ምኑ እግል ሊደው ወለአሰኑ ወግል ልራቅቦ እብ ሐጫረ ክም ናዮም እግል ልርአዉ እት ወሴ።

ዩሰፍ እድሪስ አሚር

ሕዘን ወግርመት

ኬትባይ = ያሱናሪ
ተርጀመት = ዩሰፍ እድሪስ አሚር

26ይ ክፈል

መናዝር ናይ እበን

አስክ እሊ ዲቡ ለህሌነ ወቅት እት ክዩቶ ለዐለየ ጀራዲንለ እበን ብዙሕ ሀለ ምነን። ወምነ አግደ እሙራት ላተን መዓብድ “ሳይሆጂ” ወለ “ቃዐትለ ወርቅ” ወ “ሬዋንጂ” ወ “ሞሼጂ” ተን። ለዝያድ ኩለን እሙር ላኪን መዕበድ “ሬዋንጂ” ቱ። እት ኣምርተ ፈልሰፈት “ዝን” ወግርመቱቱ ልትብሀል። አማን ተሐይስ እለ ህግየ እለ ተወክ አለቡ ዲቡ። ለገብአ ልግበእ ብዕድ ጃርዲን እበን ምስለ መትረታብለ እሙር ብለቁ ወዲቡ ለሀለ ንዛም ለትትዓደል አበደን ኢሀለ።

ኦቱኩ እግል እለን ጀራዲን እለን ሰኒ ተአምረን ዐለት። ዲብ እለ ሰነት እለ ከረም ክም በጥረት አስክ “ሳይሆጂ” አተጀሀት። ናይ ሰልፍ ተክጢጣት እግል ተሀርስ ሳተት ዐለት። ለጃርዲን ክምሰል ሀለ እግል ትርሰሙ ትቀድር ለትብል ፍክረት የዐለት እለ። ምነ ዲቡ ለትትረኩብ ጨሮት ነፍስ ወባል እበ እግል ትትመተዕ ሌጣቱ ሳተት ለዐለት።

ከፎ እለ ኢትገብእ? ህቱ ኦሮት ምነ ቅዱማት ወአግደ ቅዉታት ጀራዲን እበን ኢኮን? ኦቱኩ እግል ትርሰሙ ዐደድ እሊ እህትማም ሃይበቱ ኢዐለት። ተንዚምለ እበን ምረሐርለ መዕበድ ለዐለ ወግርመትለ ዲቡ ሙዱድ ለዐለ ዐላል ሰኒ ለአትፈክረከ! ለቤጽሐት ኬን ወእንሰር ልብሎ ምን ኢለዐሉ፡ ኦቱኩ ዲቡ እንዴ ትገሴት እግል ትዕፈዩ ወኢአቤት። ለደፍተርለ ተክጢጣተ ፋትሐት ዲብ እንተ፡ ለቤጽሐት ሸክ እግል ኢልውደው ዲብ ሰበት ፈርሀት ዲብ አካን ሐቴ ብጥር ትቤ ምን ገብእ፡ እብ ሸፋግ ዲብ ብዕደት ትነክስ ምነ ዐለት።

መዕበድ “ሳይሂጂ” እት ሰነት 1339 እብ “ሞዞ ኮኮሾ” ለልትበሀል ራሀብ (1276 - 1351) አትሳናይ ጋብእ እቱ ዐለ። ህቱ ለመብነ ለረኢሲ እንዴ አትሳነ፡ ከእተ ቀደሚሁ መራት እንዴ ሸቀ፡ ጀዚረት ባኒ ዲብ ዐለ። ወእግለ ቤጽሐት እተረአሰለ ዕንክለት ለዐለት ቃዐት ዲብ ፈግር እቦም ዐለ ልትበሀል። ምነ ቃዐት ለሀ አቅመትከ ምን ገብእ፡ ክዩቶ እበ አካነት ክም ህሌት ትትረኤከ። ለአብያት ለሀይ እብ ፍዕል ዘላይም ትሩድ ኩሉ ተሀደመ። ወለ ጃርዲንለ እበን ከም መረት አትሳናይ ጋብእ እቱ ዐለ። እሊ ለናይ አዜ ጃርዲን መጦር መጦርለ ገበይ ለእብ ፈዋኒስ እበን ሰርጊት ዐለት ሸቁይ ዐለ። ወሸሙይ ቅብላትለ እተረአሰለ ዕንክለት ለዐለት ቃዐት ዐለ። እርደት ወመሓዝ ርሱማም እቱ ዐለው። ወእብ ሰበብለ ምነ ለትሸቀ ሰንዐት ቱ መሰለኒ፡ እምበል ሸክ ለሰፈቱ ለቀዳሚት እባሀ ዓቅብ ዐለ።

ሐቀ እሊ “ሸዋክ” ለንኡሸ ወልዱ እግል “ሳን ሬክዮ” ዐለ ዲቡ። ላኪን እለ መራጅዕ ለታሪኽየት እለ እግል ኦቱኩ ብዙሕ አሀምየት ኢዐለት እለ። ህተ አስክ “ሳይሆጂ” ለአምጸአየ ጋር፡ ለብለቅ እግል ትዕፈ ወትትፈከር ሌጣቱ። ካይኮ ህዬ ክመ ሰፈትለ ጽላለ ትም እት ትብል አሰረ ትገብእ ዐለት። ምናተ ፈጅአተን ክምእነ ትቤ፡-

- ኦቱኩ፡ ለመትረታብለ ብለቅ ኩሉ ተጅሪዲ ቱ። አማንዬ ኢመስለኪ? ለገብአ ነፈር እግል እለ ሒለት እለ ዲብለ እብ “ሴዛን” ለትረሰመየ ለውሓት ናይ ብለቅ “ኢስታን” ልሸዕር እበ።

- ካይኮ እንቲ ምን እሊ ለመስል ጋራት ብዙሕ ተአምሪ!

- ወላ ክምሰልሁመ ልግበእ እት ኢኮን፡ እሊ ጠቢዐት ለሐድገቱ አቅረት ኢመስልኪ? ብዙሕመ ውቁልት ኢኮን፡ ምናተ ሎሂ ደረብለ ብለቅ ለእተ ግንራሪብ ሀለ …..

- ኦቱኮ፡ እለ ሐዲቀት እለ ረሰምኪ ምን ገብእ፡ ለለውሐትኪ ተጅሪደየት እግል ትግበእ ቱ። አነ ክምሰል እሊ ለመሰል ናይ እበን ኮም እብ ገበይ ጠቢዕየት እግል እርሰም ቅድረት አለብዬ።

- የምክን አማንኪ ገብእ፡ ምናተ አናመ ምን እለ ወኬን ለልትዐዴ ሐጠር ብዬ ኢመሰለኒ።

- ቅሩብ ሕፍስ ለቤለ አወላይ ረሰም ምን ትወዲ ህዬ ሚ መሰለኪ?

- እምበል ሸክ ክምሰልሁ ለሐይስ መሰለኒ። እግለ መሻትለ ሻሂ ለወዴኪሁ ረሰም ብዙሕ እህትማም ራክብ ዐለ። ወምን ሸበት ወረዋየታ ምሉእ ዐለ። ወሐርመ አስክ አሰይድ ኡኪ አብጸሕኪሁ። አማንዬቱ ማሚ?

- ሰኒ ወእምበል ሸክ እሲቱ እግለ ለውሐት ተማም ክትፍተ ተሀሌ። ወምሰሉ ዲብ ኦሮት ምን ፈናድቅ “አኖሺመ” ትመዬኮ። ትልሀየ ደላፊን እግል ልተልሄ ሸንሀት ክምቡ ደግመ እግልዬ። ወምን ቅያስ ወለዐል ፋሰድ ክምቱ እግል ኣምር ቀደርኮ። ሐር ላኪን ሰምኪ እነቅም ክም ሰምዔኒ እተ ዱሩ ሀድአ … ህቱ አስክ እለ እብ ሻማትኪ ልትቀሌ ሀለ ወሰኒ ትዑስ ቱ። እሊ ህዬ እግል ሀረሶት መቅዘኑ ካፊ ጋርቱ።

- ምናተ ሚእግል ትውደይ ተሐሰቢ ህሌኪ?

- መርባትኪ እግል አቅሰን። እግል እለ ዓይለት ተማም እግል እደምረ ሐሰብ ህሌኮ።

- መርባትዬ እግል ተአቅሰኒ!

- ርእየቱ እግል እትሐመለ እቀድር ኢህሌኮ። ወእንቲ ህዬ ምሰል እሊ ኩሉ ለእትረአሰኪ አጅረዩ፡ አስክ እለ ትፈትዩ ህሌኪ። አንስ አክል አዩ ግሉላት ተን! ወእብ እሊ ሰበብቱ ለእትቀዝዘን ለህሌኮ።

- እብ አማን ትትቀዘኒ ህሌኪ?

- ሰኒ።

- ክለ ላሊ ለሀ እት ፋንድቅ አኖሺመ ምስሉ ለትመዬኪ እቡ ሰበብ፡ ምን እሊ መቅዘን እሊ እንዴ ትበገስኪቱ? አስክ እለ እፈትዩ ሐቀ ህሌኮ፡ አነ ኢኮን እግል እትቀዘን ዲቡ ለወጅበኒ?

- እብ አማን እግል እትሰአለኪ፡ እንቲ ኖሱ ትትቀዘኒ ዲቡ?

- ኦቱኩ በሊስ ኢህበት።

- እግል ትትቀዘኒ ዲቡ ወትሸነህኮ!

ሪሸትለ ረሰም ለእት እዴ ካይኮ ዐለት ሰኒ ትሸፍግ ዐለት።

- ዲብለ ፋንዱቅ ስካብ በደ ምንዬ። አሰይድ ኡኪ ላኪን ሰኒ ሰክበ። ወምን ቅያስ ወለዐል ልዉቅ ዐለ! ውላድ ሕምሰ ሰነት ለገብኦ ሰብ ተብዕን ሰኒ ለአፈርሁኒ …

- ኦቱኩ ርብሸት እት እንተ እግል ረሐ ትሰአለት። እት ሐቴ

ዐራት ዐባይ ምስል ሰክበው ገብእ መእት ክልኤ በን በነን ነኣይሽ ዐራታት? ምናተ እሊ ሱኣል እሊ እት ካይኮ እግል ትወጅሁ ኢቀድረት።

- ስካብ ድቁብ ሰክብ ዐለ። ወምን ለዐል እንዴ በረ’ኮ ዲቡ እግል ሕነቁ ከም መረት ርሕዬ ሐልፈተኒ።

- እለ እንቲ መክሉቅ ከጢር እንቲ፡ ተአፈርሂኒ ህሌኪ።

- ሕሳብ እት እንቱ ልትካየል እግልዬ ዐለ እት ኢኮን ክምሰልሁ እግል እውዴ ሳተት ኢዐልኮ። ምናተ እሊ ሕሳብ እሊ ምን ክትርመ ጠዐመ ዲብዬ እት አዳውሮ ኩሉ ለላሊ ሰካብ በደ ምንዬ።

- ወእሊ ኩሉ ምን አጅልኪ ወዴኮሁ ትብሊኒ ህሌኪ?

ኦቱኩ ለተክጢጣትለ እበን እት ረሰም፡ ለእደየ አርዐደ። ወክምእነ እት ትብል ወሰከት፡-

- እለ ላተ እግል እመነኪ ኢእቀድር።

- ወለ እላመ ትግበእ እት ኢኮን፡ አነ ኩሉ እሊ እት ጀላብኪቱ ለወዴኮሁ።

ለአደብለ ሸንብሬበት ለዱርከ እብ አርድ ኦሮት ልትባለሰ እግል ካይኮ ፈርሀት ኣተ ዲቡ።

- ካይኮ እትረጄኪ ህሌኮ፡ ሚ ክም ትጀሬ ሰበት ኢነአምር ሐቀ እለ፡ እሊ ዐድ እሊ ኢቲጊሲ ዲቦም።

- ስምዔ ካይኮ፡ እት ሕክምነ እተ ዐልኪ ዲቡ ወቅት እግል ሐቴ አምዕልመ ትግበእ” እግል ትቅቴሉ ኢሐሰብኪ?

- በታተን። ሐር ህዬ ዐቅልዬመ ርዩሕ ኢዐለ። ወእብ ቀቲል አዳም እግል ሕሰብ ህዬ …

- እበ መዋዲቱ ጻብጠት ዲቡ የዐልኪ? እግሉ ለዐለ እኪ ሻም ምን እግል ተዓቲቡ ለዐለት እኪ ንዖት በዝሕ ዐለ በህለት ቱ?

- ወእሊ ሌጣ እንዴ ኢገብእ፡ እት ፍንጌ ክሊነ ለሕጻን ….

- ለሕጻን …? (ህግየ በዴት ምነ) ጀነ እግል እውለድ ምኑ ወቀደርኮ መሰለኪ?

- እብ ከፎ?

- ወእብ ክምሰል እለ ለትመሰል ገበይ አስክ በዳሁ ወዋሌኮሁ።

ኦቱኩ ዕጅብት እት እንተ፡ ገጽለ ሸንብሬበት ተአቀምት ዐለት። ከምሰል እለን ለመሰለ ናይ እብሊስ ዘዓት እብ ከፎ ምን እሊ ስጌዳይ ማሪ ወምን እሊ ገጼታይ ግሩም ፈግረ ሀለየ? እት ትብል ተአቀምተ ዐለት።

ኦቱኩ ረሐ እት ትትማለክ ክምእነ ትቤ፡-

- እሊ እሉ ተሐዚ ህሌኪ ጀነ፡ እምበል ሸክ እግል ትውሌዱ ትቀድሪ። እሊ ላኪን ክምሚ ክም ልተርጀም ተአምሪ? ሕጻን ክም ወለድኪ አነ ብዙሕ ይእትሐሰር እብኪ። ወእትረአሰ እሊመ እም ክምገብአኪ ክምእሊ አዜ ትትሃገዩ ለህሌኪ ህገጊ ኢትትሃገይ። አደብኪ እግል ልትቀየር ቱ።

- በታተን ይእትቀየር።

ኦቱኩ እግል ረሐ፡ እት አኖሺመ ዲብለ ፋንዱቅ ሚጀሬት ገብእ። ወምን ኬን እሊ ህገጊት ካይኮ ሚሕቡእ ጋር ህለ ገብእ። ወምን ኬን “መርባት ወመቅዘን” ለልብለ ዘየታት ሚሓብዐት ህሌት እለ ወለት? እት ትብል ሐሰበት።

ኦቱኩ ዕንታተ እንዴ አቀመጨት ፈክረት። እብ ሰበብ ኡኪ እብ መቅዘን እግል ትሸዐር ትቀድር ገብእ? ለብለቀለ ጃርዲን ክመ ህይአትለ ጽላል ዲብለ ዕንታተ ልትካሬ እለ ዐለ።

- ኦቱኩ! ኦቱኩ!

- ካይኮ እበ ክልኤ እዴህ እግለ ፈወቂተ ዲብ አሕድ ጨቅመቱ።

- ደሐንኪቱ? አፎቱ ለገጽኪ አመተ ኢተአመረት ክምእነ ጨብለ!

እተ ህብጠ እብ ሒለት ቀጨበተ።

- ተአመዚኒ ህሌኪ!

ኦቱኩ ትደዋረረት ወእት ሐቴ ምነ አብራከ ወድቀት። ካይኮ እንዴ ሰዴተ እብ ብጣረ ወዴተ።

- ኦቱኩ፡ እንቲ እግልዬ ኩሉ ሸእ እንቲ። ወለ ገብአት ኩለ እት ረአሰኪተ።

ኦቱኩ ወለ ሐቴመ ዘዐት እንዴ ኢትብልስ እተ መላትሕተ ለዐለት ብርድት ለህበት ትሻልት ዐለት።

- ካይኮ። እብለ እለ እርኤኪ ህሌኮ ሓለት ዋሰልኪ ምን ገብእ። እንቴ ወለውቀት ክልኤ ገበይ እግል ትንሰኣቱ። ወምን እለ እዲናኪ ታርፋት ለህለየ አምዔላት እት ለውቀት ለአለበ ሓለት እግል ተሓሊፈንቱ …

- አነ ምን ዐደም ለውቀት ለተአፈርህ ሐቴመ አለብዬ።

- እለ ተአብለኪ ለህሌት ንኢሽ ሰበት ህሌኪ ወግርምት ሰበት ገብአኪቱ።

- እንቲ ኢትዳገኒኒ እንቲኢኮን። ምስልኪ አስክ ህሌኮ ለውቀትዬ ሕዱድ አለበ።

- ኣነ እንቲ ዳእመን ምስልዬ እግል ተሀሌ ሰኒ ዐሸምዬቱ። ምናተ እላመ ምን ገብእ። እት ደንጎበ አነ እሲት አንሳይት አነ።

ካይኮ እብ ክርን ቀልዐት ክምእነ ትቤ፡-

- አነ ሰብ ተብዕን ኣብየት ህሌኮ …

- እለ ሓለት እለ ላኪን እግል ዲመ አልዳእም ምስልኪ እግል ትንበር ኢኮን።

ኦቱኩ እኩይ እት ልትሰመዐ ምን ሐዲስ ክምእነ እት ትብል ወሰከት፡-

- ምን ቅያስ ወለዐል ምስል ጸንሐነ ምን ገብእ …. እት ረሰም ለሀለ እግልነ ጠምጠመ በበይኑቱ።

- አነ ክምሰለ ናዬ ረሰም ለረሰም ኡሰታዝ ዶል ለሀሌ እግልዬ። ሰኒ ወቀበብኮሁ።

ኦቱኩ ምነ እተ ዐለት ሓለት ቁሩብ ክም ፈገት ክምእነ ትቤ፡-

- ምን ሰድ ወለዐል ለተአብየን ጋራት ሀለየ። እስኬ ለናይለ አወልያይ ተክጢጣትኪ ደፍተር አርእዩኒ። ምተአብየ እግልዬ?

- ሰኒ

- እሊ ሚቱ?

- ሸራራት ኢትግብኢ! እሊ ለጃርዲንለ እበንቱ። ትርእይዮ ኢህሌኪ? ሰኒ ፍጠንዩ … እት ርሕዬ መቅደረቱ እስኬ ለኢዐልኮ ሸቅል ሻቅየት ህሌኮ።

ኦቱኩ ለረሰም እተ ተዐፈ እቱ ዐለት ወቅት። ምን ሐዲስ አዜመ ለገጠ ትጨብለ። ለገብአ ነፈር። እግል አወል መረቱ። እሊ ለእብ ሕብር ሲኒ ሸቁይ ለዐለ ተክጢጥ ዶል ለአቀምት። ለረሳም ሚእግል ሊበል ለሐዜ ክምዐለ እግል ልፍሀም ለልትቀደር ጋር ኢዐለ። ላኪን ምን ኬኑ ለትሐበዐ ጋር ክም ሀለ ልትሰሙዑ ዐለ። ወካይኮ አስክለ ወቅት ለሀይ ክምእነ ለመሰል ሸቅል ሻቅየት ተአምር ኢዐለት። ወኦቱኮ ክምእነ እት ትብል ተአርዐዴ ዐለት፡-

- እለ ምን ገብእ። ዲብ አኖሺመ አግደ ሙህም ላቱ ሸእ ጃሪ ሀለ።

- አናዲ ዐደድ እለ ሙህም ላቱ ሸእ ጀረ እንዴ እቤ ኢሐሰብ።

- ክምሰል እሊ ለመሰል ረሰም በታተን ራሰመት ኢተአምሪ።

- ስምዔኒ ኦቱኩ። ለመሰአለት ኩለ እበ አካነ እግል ተኣሚረ ተሐዚ ሐቀ ህሌኪ። ህቱ እግል ሸቅል ብዕድ ኢኮን። እግል መደት ረያ’መ እግል ልስዐም መቅደረት አለቡ ዲቡ።

ኦቱኮ ትም ትቤ

መሐመድ ዳፍለ

ክድመት ወጠን እት ኤረትርየ (3ᵉ ወናይ ደንጎበ ክፋል)

ሰሕፊ፡ ዘርኢት ወልደዩሱስ

ርኢስ ኢሰያስ፡ ምስል አንፋር 1ᵈᵉ ደውረት ክድመት ወጠን

ሐቀ ክልኤ ሳምን፡ ርኢስ እግል ኩሎም መስኡሊን ሕኩመት ወጀብሀት፡ ውዘረእ ሰብ መዝ ሸርካት ወአቅሳም እንዴ ሐየበ ሳዋ ትከረ፡፡ ለዶል ለሀ መስኡሊን እንዴ ጀምዐ፡ እግል ጠወሮት ሳዋ 13 ዐባዩ መሻሬዕ ቀደመ፡፡

ርኢስ ክም መስኡል ደውለት ሌጠ እንዴ ኢገብእ፡ ለዶል ለሀ ክም መአሰሰ ሳዋ ሚርሓይመ እት ለአትቃብል ወተጠውራት እት ታቤዕ፡ ምስለ ዲብ ሳዋ ለዐለው አንፋር 1ይት ደውረት ክድመት ወጠን ምስንዮት ፍንቲት ካልቅ ዐለ፡፡ መሰለን፡ አምዕል ሐቴ "ባኒ የብሰ ዲብኒ፡ ልጠምዋሙ ሆቡቱ" ለቤለው አንፋር አወላይት ደውረት፡ ለባነት ክም አትከበተዉ ሸሙይ እንዴ መጭረየ ክም አትከመየ ወወሕጠየ፡ ለጅማዐት እንዴ ትፈከረው፡ "ህቱመ በልዐዩ"፡ ግረ እለ አትማራር እብ ባኒ እንዴ ኢገብእ፡ እበ እለ ትመልክ ሸቁ ለትብል ልእከት ሃይብነ ሀለ ርኢስ እት ልብሎ፡ እት ሸቅሎም ትከሰአው፡፡

ሳዋ እትለ ሰልፋይት ተጅርበቱ፡ ምን ኩሉ መዳይን ወብሩር ኤረትርየ ለትከበተቶም ሸባን፡ ምን ኖስኖሶም እት ልትዐለሞ፡ አድጋማት ብዞሕ እግል ልትባደሎ ወክድ ኢነስአት ምኖም፡፡ እት ሳወ ናይ ሰሰ ወሬሕ ተድሪብ ለነስአው አንፋር አወላይት ደውረት ክድመት ወጠን፡ ዲብ ዮም 29 ዲሰምበር ተድሪቦም እብ ዐውቴ አትመመው፡ ለመልሀዮም እንዴ ገብአ ለትቃብሎም ለአክረመ ወአቅየመ ርኢስ ኢሰያስመ ለአምዕል ፈርሐቶም እንዴ ሐድረ ደሐረዮም፡፡

እተ መናሰበት ሀዬ፡ ምን ተሐድያት ንዳል ስለሕ፡ ተሐድያት ብንየት ወጠን ክም ልትደቀብ ሸሬሕ ሀበዮም፡፡ "መቅደረት አዳምነ እት ነዐልም ወነአደቅብ ሰኒ እንዴ ነዘምነ እግል ነአሻርክ ወንሸቁ ኢቀደርነ ምን ገብእ፡ እብ ትምኔት ሰኔት ወሰዳይት ካርጅ ለመጽእ ተቅዩር ወተጠውር ኢሀለ" ለቤለዮም ርኢስ ኢሰያስ፡ ሙስተቅበል "ውርስ ታሪክ ውጁህ" እግል ልሕደጎ ትፋነዮም፡፡

ሐቀሀ ሳዋ፡ ምን ፍክረት እት ፍዕል፡ ወምን ፍዕል እት መባጴሕ ወነስር ክም ትዋሌነ ተአከደት፡፡ ሳወ፡ መደርቢነ ወመትደርበተ እብ ምልሃዮም ተቅዩር እት ዐማር ክም ለአመጽአመ ሸክ ለይአተውደ ጋር ዐለ፡፡ እግለ መጽእ ደውራት ክድመት ወጠን ወሸቅል ዐማርመ ካፌ መዳሊት እንዴ ገብአ፡ ሳዋ ምን እሊ 10 አልፍ ዐደድ ወለዐል ሸባብ እግል ትትሐደር ወትደርብ ክም ትቀድር፡ እብን አሳሰ እግል ሄራር ዐማርነ ለትከሬት እተ መዲነት አፍረዮት ሸባብ ወሴንዐት ሙስተቅበል ባርህ ገብአት፡፡

አወላይት ደውረት ክድመት ወጠን ተድሪበ ክም አትመመት፡ ምን ምዕል ሕርየት እንዴ አንበተው ዲብ አድረሶት መናድሊን፡ ቅድየት አዳላይ ጅንሰያት መዋጥኒን፡ እት ለትፈናተ ውዛራት ወመፈውድየት እስትፍተእ እት ሸቅል እንዴ ትከሰአው ናይ ሰነት ወሰር ክድመት ሃይባም ለዐለው አንፋርለ ደውረት፡ ተድሪብ ሌጠ እንዴ ነስአው አስክ ዐዶም ለአቀብሎ ዲብ ሀለው፡ ናይ ሰሰ ወሬሕ ዝያደት ካድማመ ለዐለው መደት እብ ሰላዲ እንዴ ተሐሰበት ተሀየበቶም፡፡

ምን 2ይት ደውረት ወሐር ለአተላለ ደውራት ክድመት ወጠን

እተ ተለ ደውራት ዐደድ መትደርበት እት በዜሕ ገይሰ ሰበት ዐለ፡ ክም ፍገሪቱ መርከዝ ሀይአት ተድሪብ መትነዛሙ እንዴ አፍየሐ፡ ምን ቅያስ በራጊድ እት ስፋፍ ከፈፍል ዴሸ መትነዛሙ ቀየረ፡፡

ሳሕፊ ዘርኢት (ምግባይ) 2024

ለመጽአ ደውራት ክድመት ወጠን፡ ክምለ ናይ አወላይት ደውረት እንዴ ኢገብአ፡ ተድሪብ ክም ለአተሞ፡ ዲብ ውሕዳት ልትወዝየ ሰበት ዐለው፡ እት ስፋፍ ቅዋት ድፈዕ ተቅዩር ካምል ወተጃርብ ሰኒ እግል ልክሰቦ ቀድረው፡፡

ወራር ወያኔ ክም መጽአ ሀዬ፡ መርከዝ ሀይአት ተድሪብ ሳወ፡ ምስለ ዐለ ተየልል ሐርብ አብሳሩ እት ቀያይር፡ እብ መጅብለ ተየልል፡ ምን ክልኦት አስክ አርበዕ ወሬሕ ተድሪብ እት ለሀይብ ወለአፈግር፡ ናይ ተድሪብ ወራቱ አተላለ፡፡

ሄራር እገር አወላይት ደውረት

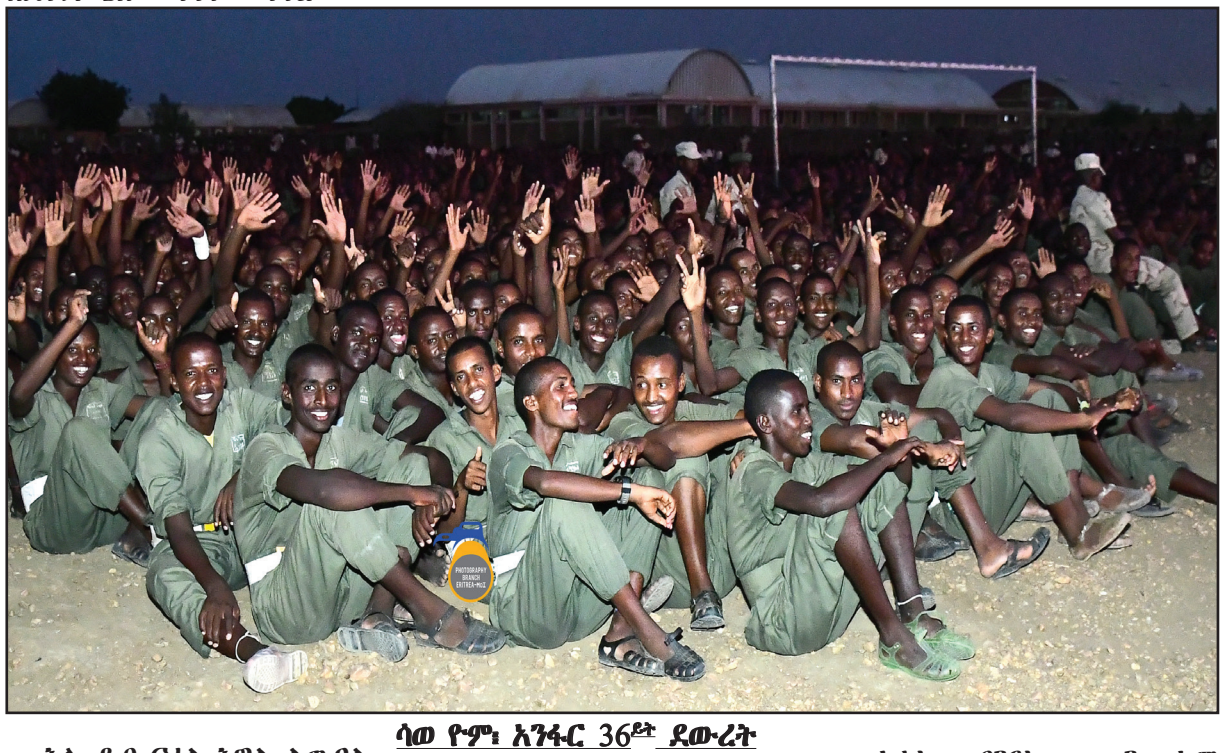

ሳወ ዮም፡ አንፋር 36ᵈᵉ ደውረት ክድመት ወጠን

አወላይት ደውረት ክድመት ወጠን ናይ ሳወ ተድሪብ ክም አክለሰት፡ ምን ሳወ አስክ እምሀሚሜ፡ ምን እምሀሚሜ አስክ ከረን ወምኑመ አስክ ሐልሐል፡ ሄራር እገር ናይ 22 ምዕል ወደው፡፡ እሊ ሄራር እሊ ገሮቦም ለአተረደ ሌጠ እንዴ ኢገብእ፡ ምስል ደውለቶም እግል ልትኣመሮ ዶር ዐቢ ዐለ እሉ፡፡

ሐቀ እሊ ሄራር እሊ፡ 801 ነፈር አወላይት ደውረት ዲብ መድረሰት ድባጥ ሻባይ መንደር አፍዐበት ተእሂል ዐስከሪ ነስአው፡፡ እሊ እት ምህነት ዐስከርየት ለዐለ እሎም ሕዱድ አምር እንዴ ወቀሉ፡ ብሹላም ወዲብለ ምህነት ዐስከርየት ሕሰር ዛይድ ክም ወዱ ለወደ ተእሂል ቱ፡፡ እብ ክሉ ሀዬ ሸሙይ እንዴ በሸለው አስክለ በራጊዶም እንዴ አቅበለው፡ ምን ሚርሓይ መጅሙዐት አስክ ሚርሓይ ፈሲለት መስኡልያት ነስአው፡፡ እምበልሁመ ዲብ ለትፈናተ አቅሳም እዳረት ዐስከርየት እንዴ ትወዘዐው ሸቀው፡፡

ኮር 2001

እት ሐልሐል ዲብ ማይ አዋልድ ክልኦት፡ እት ግዝግዜ፡ ሮረ ቤት-ገብሩ፡ ጁፈ ወነቅፈ ክልክልኦት አሸራም እብሎም አንፋር አወላይት ደውረት ትሸቀው፡፡ ሐቀሃመ ዕያደት ግላስ እለ ሸቀው፡፡ እምበልሁመ ጽርግየ ከጥ ማይ ድማ - ሻምብቆ እብ አንፋር አወላይት ደውረት ክድመት ወጠን ትሸቁት፡፡

ናይ ሐቴ ሰነት ካድም ዲብ ወራታት ብንየት ወጠን ክም ትፈረረው፡ ለእብ ስሜት ወአድጋም ሌጠ ለአሙረ ዐለው ደውለቶም ዝያደት ኣመረው፡፡ እትለ ወራታት አሸቃል ክድመቶም ወክድ ሰኒ ጥዐም ወተጃርብ ዛይድ እብ ለውቀት ሓለፈው፡፡ ግራሁ፡ ክድመት ወጠን እንዴ አትመመው ክም ትሳርሐው፡ ለበዝሐው ሸባብ አብካት ሸቅል ትፈተሐ እሎም፡ መሻሬዕ ብነእ አብያት ሰምበል አስመረ - አብያት ኮርየ እቱ፡ ዎሮትከ እብ ምህነቱ ሸቅል አንበተ፡፡

እት ሰነት 1996 ህዬ፡ ኩሎም አንፋር ክድመት ወጠን ክም ዝሕረት ዕቅረት ዴሸ እንዴ ተዐለበው፡ ወራታት ኬወ ዶል ለሀሌ ዲቡ እት ልትከሰአ፡ እት ወቅት ሐጨር ክም ተምም ወዱ ዐለው፡፡ ዲብ ኩሉ ኮራት እንዴ ትወዘዐው ህዬ፡ አንፋር ቅዋት ድፈዕ ኤረትርየ ገብአው ወዴሸነ ሸዐቢ ክም ልትደቀብ ወደው፡፡

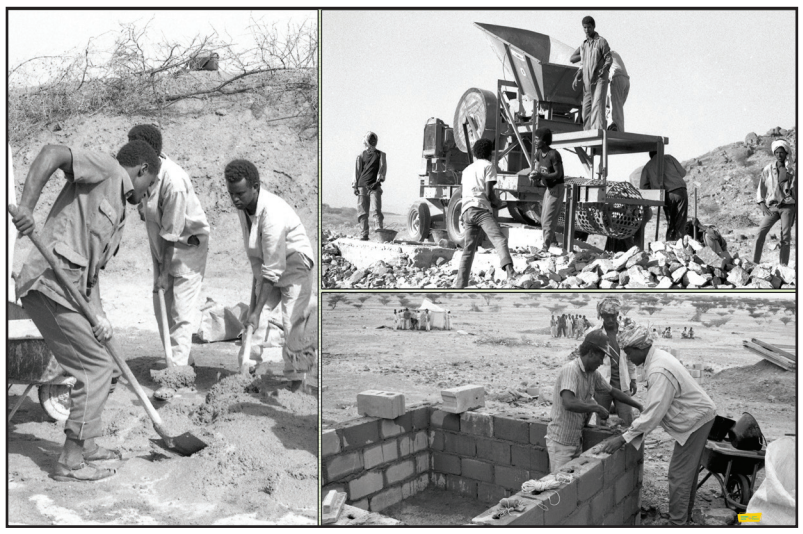

ወራታት ዐማር ሳወ፡ እት አስላፋቱ

ኦሊምፒክስ ፓሪስ ሰነት 2024 ተሪ መ

ትስፋው ኣትለት ዳዊት ሰዓረ

እት ዮም 26 ጁላይ ረስሚ ለትከሰተ ኦሊምፒክስ ፓሪስ ሰነት 2024፡ ለሐልፈት ሰንበት ዐባይ 11 ኦጎስት ተመ።

እተ ኣምዕል ተሚሙ፡ ለዲብ ኦሊምኪስ ፓሪስ ሻርክ ዐለ ወጠንያይ ፈሪቅነ፡ እት ናይ ኣዋልድ ጅግረ መራቶን ሹሩክ ዐለ። ለፈሪቅ ወከለት ህዬ ኦሊምፕያይት ዶልሺ ተሰፉ ተ። ዶልሺ፡ እግለ ናይ 42 ኪሎምትር ጅግራሀ እብ 2 ሳዐት፡ 36 ደቂቀት ወ30 ካልኢት እንዴ ኣትመመት፡ 58ይት ደረጀት ኣቴት። ናይ እሊ ምውሰም ርያደት ለሔሰ ወቅተ ህዬ ረክበት።

እሊ ጅግረ እቱ ለትዐወተት ሆላንድየት ሲፋን ሐሰን ተ -እብ 2 ሳዐት፡ 22 ደቂቀት ወ55 ካልኢት ህዬ ተዐወተት ዲቡ። እብሊ ህዬ፡ እለ ወለት 31 ሰነት ኣትሌት፡ እት መራቶን ኦሊምፒክ ሐዲስ ረቅም ቅያሲ ኣሰጀለት። ወለት ኣቶብየ ኣትሌት ቲኪ ገለና፡ እት ኦሊምፒክ ለንደን 2012፡ እግል እሊ ጅግረ እብ 2 ሳዐት 23 ደቂቀት ወ7 ካልኢት እንዴ ኣትመመት ቱ ለትወቀለ ቅያስ ሸፋገት ጻብጠት ለዐለት። ሲፋን እትሊ ጅግረ ሰዐይ ኦሊምፒክ ዮም ዓመት እት ናይ 5000 ወ10,000 ምትር እብ መዳልያት ነሓስ ዕውትት ዐለት። እብ ዓመት ህዬ ሰለስ መዳልየት ካሰበት ህሌት።

እተ ናይ ሰንበት ዐባይ ሰዐይ፡ ወለት ኣቶብየ ኣትሌት ትዕግስቲ ኣሰፋ ወወለት ኬንየ ኣትሌት ሄለን ኦብሪ ደርብ-ሕድ ናይ ወርቅ ወነሓስ መዳልያት ረክበየ።

እምበል እሊመ ለሐልፈት ኣርቦዕ ምን ጅግረ ሜመዮት 5000 ምትር ለሐልፈ ኤርትሪ ኣትሌት ዳዊት ሰዓሬ፡ እተ ሰንበት ንኢሽ ለገብኣት ናይ ኣክር ትልህያሁ፡ እብ 13 ደቂቀት፡ 31 ካልኢት ወ50 ንኢሽ-ካልኢት 19ይ ተርቲብ ረክቡ።

ኤረትርየ እትሊ ጅግራታት ኦሊምፒክ ፓሪስ ከረም ዮም ዓመት፡ እብ ሰለስ መጃል በሀለት ጅግረ ዐጀላት፡ ኣትሌቲክስ ወሕማሴ ሻረከት። ኤረትርየ ሐቀ ሰነት 2000፡ እግል ሳብዓይት ኢነታ ቱ እትሊ ጅግራታት ኦሊምፒክ ትሻርክ ለህሌት። እት ኦሊምፒክ ኣቴንስ ሰነት 2004፡ ኦሊምፕያይ ኣትሌት ዘርእሰናይ ታደሴ እት 10 ኣልፍ ምትር ሰዐይ ሳልሳይ እንዴ ፈግረ ለረክበየ መዳልየት ነሓስ ህዬ ለሰልፋይት ወሐቴ ህተ ሌጣ ተ።

እትሊ ናይ ዮም ዓመት ጅግረ፡ 28 በዲር ለዐለ ወኣርበዕ ምን ገጽ ሐር ለትወሰከ ኣጅናስ ርያደት እብ ዓመት 32 ለትፈናተው መጃላት ርያደት ዐለ። እትሊ መጃላት ርያደት ህዬ፡ 48 ጅግረ ዲብ ለሀልየ፡ 10,500 ኣትሌታት ምን 206 ዱለት ሻረከው።

እት ክል ኣርበዕ ሰነት ለገብእ ጅግራታት ኦሊምፒክስ ከረም፡ እት ሰነት 2028 ዲብ ኣሜሪከ -መዲነት ሎስኣንጀለስ እግል ልግበእ ቱ። ጅግረ ኦሊምፒክስ ሐጋይ ህዬ፡ ምን ዮም 6 ኣሰክ 22 ፌብርዋሪ 2026፡ እት ኢጣልየ እግል ልግበእ ቱ።

እት ኦሊምፒክስ ፓሪስ ሰነት 2024፡ ለበዝሐ መዳልያት ለጃቀፈየ ዐስር ዱለት ዐለም እለን ተልያ ተን፦

ስሜት ዱለት	ደሀብ	ወርቅ	ነሓስ	ጀሜዕ
1, ኣሜሪከ	40	44	42	126
2, ቻይና	40	27	24	91
3, ጃፓን	20	12	13	45
4, ኣውስትራልየ	18	19	16	53
5, ፈረንሰ	16	26	22	64
6, ሆላንድ	15	7	12	34
7, ብሪጣንየ	14	22	29	65
8, ግ/ኮርየ	13	9	10	32
9, ኢጣልየ	12	13	15	40
10, ጀርመን	12	13	8	33

በሐር - ቀየሕ ማርሒቱ ወደንደን ደረጀቱ ከሐጥጥ

ሻምፕዮን ሱፐር ዲቪዝዮን "ኤ" ኮበራት እግር ኣቅሊም ምግብ ሰንበት ዐባይ 11 ኦጎስት ትልህያታቱ እተ ለኣተላለ ዲበ ምዕል፡ ፍረቅ በሐር ቀየሕ ወደንደን ዐውቴታት ጃቀፈው።

ደንደን ሳዐት 2:00 ሐቀ ኣድህር ምስለ እት ራብዓይ ተርቲብ ለሀለ ኣልተሕሪር ትቃለበው። እዴ ለዓሊት እበ ለተልህ ፈሪቅ ደንደን ህዬ፡ ቀደም ዕርፍ ዎሮ፡ ወሐቀ ዕርፍመ ሰለሰ ጎል እንዴ ኣተ፡ 4-0 ተዐወተ። መኬፍላይ ምግብ-ሜዳን ፈሪቅ ደንደን ላቱ ቢንያም መንግስትኣብ ህዬ ለሔሰ መተልህያይ ናይለ ምሴት ገብኣ። ፈሪቅ ደንደን እብ 37 ንቅጠት ካልኣይ እንዴ ገብኣ እሊ ጅግራሁ ክም ለኣተምም እኩድ ሀለ።

ሻምፕዮን ዮም ዓመት ክም ቱ ለኣከደ ፈሪቅ በሐር ቀየሕ ህዬ፡ ምስለ ሳልሳይ ደረጀት ጻብጥ ለሀለ ፈሪቅ ኣሰመረ ቢራ ተልህ። እለ ኣክል-ሕድ በቃዐት ለትረኤት ዲበ ትልህየ፡ ኣወላይ ሾት እብ ሜርሒት በሐር-ቀየሕ ዕርፍ ፈግረት። መተልህያይ በሐር ቀየሕ ዮናታን ነጸረኣብ ህዬ፡ ለኣወላይ ጎል ለኣተ ዐለ። እት ካልኣይ ሾት ለትወሰከ ጎል ሰበት ይዐለ ህዬ፡ ለትልህየ 1-0 ተ'መት።

መድሃኔ ረዳእ ምን ፈሪቅ በሐር ቀየሕ ለሔሰ መተልህያይ ናይለ ምሴት ለህ ገብኣ። ፈሪቅ በሐር-ቀየሕ እተ ናይ እሊ ምውሰም ጅግራታቱ ናይ ዮም ዓመት እንዴ ኢልትቀለብ ዋሌ ለህ ፈሪቅ ጋብእ ሀለ።

ኣሰክ እለ ኩሉ ፍረቅ ናይ እሊ ዲቪዝዮን፡ ሐትሐቴ ትልህየ ዲ'በ ታርፈን ዲቡ ለሀለ ወክድ፡ ፈሪቅ-በሐር ቀየሕ እብ 46 ንቅጠት መሬሕ ሀለ። ደንደን እብ 37 ንቅጠት ደርቡ እት ጸብጥ፡ ኣሰመረ ቢራ እብ 31 ንቅጠት ሳልሳይ፡ ወኣልተሕሪር እብ 30 ንቅጠት ራብዓይ፡ እንዴ ትረተበው ለትመጽእ ሰንበት-ዐባይ ዲ'በ ኖሰኖሰን ለወድያሁ ትልህያታት፡ ሳልሳይ ለገብእ ፈሪቅ እግል ልትኣመር ቱ።

እሊ ትልህያታት ፈጅር ከሚሰመ ክልኤ ትልህየ እግል ሊዴ ቱ። ገዛ ባንዳ ምስል ሸርከት ሰንበል፡ ወሸርከት ሰገን ምስል ጎዳይፍ እግል ልትዋጅሆ ክም ቱ ዕላቃት ዓም ናይለ ፈደሬሽን ለሐብር።

እሊ ክእነ ዲብ እንቱ፡ ሻምፕዮን ካልኣይ ዲቪዝዮን ኣቅሊም ምግብ፡ ለሐልፈ ሰነብት ዲብ ሜዳን ቺቼሮ ንኢሽ ምን ገጽ ኣሰቡሕ ትልህያታት ዋዲ ዐለ። ሰንበት ንኢሽ፡ ምን መጅሙዐት 'ሀ' ኣርባዕቴ ኣሰመረ ወቅዋት በሐር 0-0 እት ልትፈናተው፡ ቅዋት ጀው ወደንደን 1-1፡ ወፓራዲዞ እግል ገጀረት 2-1፡ ክምሰልሁመ ኣኽርየ እግል ጸጸራት 3-0 ቀልበዎም።

ሰንበት-ዐባይ ናይ መጅሙዐት 'ለ'ፍረቅ ቱ ለተልህ። ቲራፖሎ እግል ገዘ-ባንዳ 1-0፡ መረብ ሴቲት እግል ባንከት ትጃረት 4-1፡ ዕዳጋ-ሐሙስ እግል ማይ-ተመናይ 5-1፡ መኣሰሰት ተዋብ ንዋይ ወኣዝረኣት እግል ሰንበል 3-1 ተዐወተው ዲቦም።

ወጠንያይ ፈደሬሽን ኩረት እግር፡ 'መውህበት ለቦም መተልህየት ለቀይም በርናምጅ ነዘመ

ፈደሬሽን ኮበራት እግር ኤረትርየ፡ መውህበት ናይለ ቦም ምንተሐት 15 ሰነት ለዓማሮም መተልህየት ኩረት እግር ለከሰሰ በርናምጅ ተቅዩም፡ እት ዮም 10 ኦጎስት ዲብ ለታድዩም ኣሰመረ ወደ።

ለዲብ መዳይን ከረን ወኣሰመረ ለገብኣ በርናምጅ፡ እግል ኩሉ ኣቃሊም እት ሕሳብ እንዴ ኣተ፡ ክልኢቶም ውላድ ወኣዋልድ ኣክል ሕድ፡ 50 መተልህየት ለኣሻረከ ዐለ።

ህደፍ ናይ እሊ ምን ሰነት 2023 ለኣንበተ ወእግል ክልኤ ሰነት ለትሰተተ መሸሮዕ፡ ምንተሐት 17 ሰነት ለዓማሩ ወጠንያይ ፈሪቅ ኮበራት እግር እግል ኣቅየሞት ወፍረቅ ኣቃሊም እግል መወሎት ወኣደቃብ ቱ።

እት ሰለ ንቀጥ ኣቃሊም ለልትነዘመ መዳይን ከረን፡ ዐሰብ፡ መንደፈረ፡ ባጽዕ፡ ኣሰመረ ወባርንቶ ለሻረከየ እቱ በርናምጅ ተቅዩም፡ ባጽሓተ ለህለየ ደረጀት ወበቃዐት መተልህየት እግል ደሊ ቱ።

እምበልሁመ ተእሂል ቴክኒክ ወታክቲካት-ትልህየ እግል መደርበት ተህየበ። ክምሰልሁመ ምስል ሰብ ሸርከት ጀሃት እንዴ ትፋህምከ፡ እግለ ዕንቦባታት በሐር ቀየሕ ብሁላም ለህለው መተልህየት ወጠንየቶም፡ ውሕደቶም ወምስንዮቶም ለልኣደቅብ ወለልዐልም ሰሚናራት እት መዳይን ከረን ወኣሰመረ ክም ተህየበ ለበጽሐተነ ሐብሬ ተኣክድ።

መህረጃን ኤርትራዊ 2024
ዝክረት 50 ሰነት ቦሎኛ

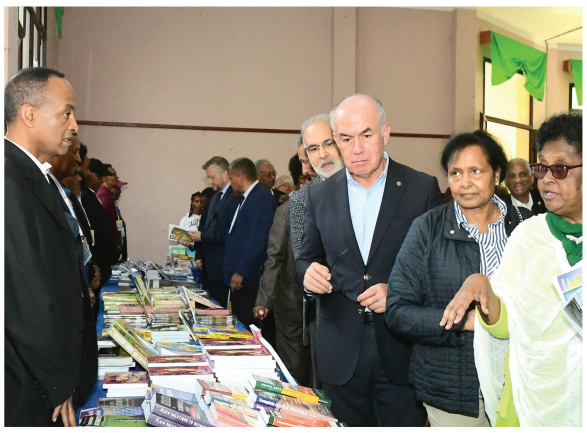

ዲዛይን - ታእዛዝ ኣብርሃ
ሰወር- ታእዛዝ ኣብርሃ
ኣክሊሉ ዘርኣዝጊ
ክብሮም ጸሃየ
ኣብርሃም በየነ